ANUL I — No. 6 15 IULIE 1925

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ
Revistă națională de știință și chestiuni sociale

Nedreptățirea Moților

Nu a fost număr al acestei reviste în care noi să nu fi arătat jalnica stare a pădurilor noastre intrate pe mâna streinilor, cari ne jefuesc cea mai de frunte bogăție a țării. Se face o adevărată crimă contra țării când se taie fără milă, aproape în batjocură, lemnul pădurilor noastre.

Prin reforma agrară și prin alte legi se asigură îndeajuns elementului românesc, dreptul ca pădurile să fie ale sale. Ce folos însă că organele însărcinate cu aplicarea acestor legi, fie din condamnabilă inconștiență, fie și din mai condamnabilă interesare, nedreptățesc elementul românesc, sprijinind pe streinii acaparatori, cari sunt în marea majoritate jidani și cari-o spunem cu toată scârba ce ne-o produce, — **știu să plătească.**

Din cauza corupției adusă de acești streini și din cauza ticăloșiei românilor inconștienți, pierdem bogățiile țării, iar țăranul român, alcătuitor de Stat, ajunge la sapă de lemn.

După atâția ani dela Unire, cei cari simt mai din greu nedreptatea ce se face cu pădurile, sunt bravii urmașii ai lui Avram Iancu, sunt Moții munților Apuseni. Doi ani de zile, după ce li s'a făcut odată dreptate, au fost purtați cu vorba și cu promisiuni ministeriale, până când aduși la desnădejde, li s'a tăiat, acum câteva zile și ultimul fir de nădejde. Procesul cunoscut sub numele de „procesul Răchițele" s'a judecat la Cluj, la sfârșitul lunii trecute și Moții au pierdut, din indolența interesată a autorităților românești, în beneficiul câtorva firme jidovești, apărate și susținute de români inconștienți și jidoviți, peste 10.000 jugăre de pădure. Pădurea în care au trăit și din care s'au hrănit generații întregi a florii neamului nostru de țărani. Pădurea, care a fost leagănul existenții noastre ca neam și în care ne-am apărat mai bine ființa românismului, a intrat pe mâinile jidanilor hrăpitori, cari vor nimici tot, ce dragostea Moților a păstrat cu iubire frățească pentru praznicul cel mare al Unirii.

Pe văile pleșuvite ale munților Apuseni azi răsună refrenul modificat al cântecului de odinioară:

„Munții noștri's de-aur plini
Noi tot slugi pe la streini"

Grozav strigăt de durere! Cumplită desnădejde, încât te miri cât mai pot, omenește, răbda acești oameni.

In alte țări „civilizate" asemenea nedreptate, cum s'a făcut Moților din Răchițele și celelalte 12 comune, ar fi ridicat într'un protest toată opinia publică. Ar fi fost legați la stâlpul infamiei inconștienții cari s'ar fi găsit să apere cu pretexte „de drept" cea mai nerușinată nedreptate. La noi acești ticăloși încasează milioanele și sfidează oamenii cinstiți.

Am vrea să-i vadă pe Moți acei reprezentanți ai guvernului, cari le-au promis dreptate, uitându-și apoi de demnitatea lor și a cuvântului dat, am vrea să-i vadă pe Moți, așa cum i-am văzut noi în zilele procesului, așa cum au venit cu lacrimile în ochi și cu desnădejdea în suflet la noi în redacție după ce au pierdut procesul, spunându-ne cu vocea stinsă, cu tremurări în glas:

„Domnișorilor, pentru noi nu mai este dreptate pe pământ. Numai, ne pare rău că nici dnii miniștri nu-și țin cuvântul ce ne-au dat".

Ințelegeți oare, Domnilor Guvernanți, că resemnarea din aceste cuvinte chiar dacă arată cumințenia lor de oameni necăjiți, înseamnă însă dărâmarea respectului față de Stat și autoritate? Cine v'a dat oare dreptul să răpiți acestui popor, ce nu-i mai puteți da în loc?

Cât ne privește o spunem răspicat să audă și Moții, să audă și aceia cari i-au lipsit de drepturile lor:

Prea sfântă e îndreptățirea Moților la pădurile, din care trebue să-și agonisească bucătura pâinii celei de toate zilele, încât să nu vină o zi și cât mai apropiată, când se vor nărui toate hotărârile diferitelor comisii și comitete oricât de „definitive" s'ar părea ele că sunt astăzi.

Moții să nu-și piardă răbdarea și să-și aducă aminte că mai suntem și noi, cari să le venim în ajutor.

Revista

Din slăbiciunile fatale ale poporului rus

Din desfășurarea istoriei dela marea revoluție franceză până în zilele noastre, un gânditor modern, apreciind foloasele dobândite de jidani din frământările răsturnătoare de vechi situațiuni, a extras următorul adevăr, confirmat prin fapte: *Revoluția este steaua lui Israel.* In adevăr, ori unde s'a produs o schimbare violentă semitul modern a profitat: fie că a obținut emanciparea politică, fie că s'a întărit economicește, fie că a dobândit o influență sau chiar preponderență în conducerea afacerilor publice, dar mai ales întrunind toate aceste beneficii. Astfel de roade a putut culege jidanul din orice Stat european, pentrucă numeroși consângeni de ai lui au pregătit sau au influențat mersul ideilor premergătoare revoluției și pentrucă în toate revoluțiile secolului trecut neamul jidovesc a dat cel mai mare contingent de instrumente revoluționare. Această afirmațiune se poate ușor dovedi cu întreaga istorie a veacului al XIX.

Dar, oricât ar fi profitat evreii din schimbarea de regimuri politice sau a stării sociale, istoria pentru prima oară înregistrează în fastele ei fenomenul extraordinar ce s'a petrecut la începutul secolului al XX în țara, considerată drept cea mai puternică și cea mai bine păzită, prin constituția ei autocrată și religioasă,

faţă de mişcările revoluţionare. Privind situaţia dela suprafaţă nimeni nu ar fi crezut ca imensa împărăţie pravoslavnică „a tuturor Rusiilor“ să cadă pradă oligarhiei sângeroase a puterii jidoveşti. Fapt incontestabil este, că o mână de jidani, actualmente Triumviratul Braunstein — Apfelbaum — Rosenfeld (Trotzki — Zinoviev—Kamenef) dispune de soarta unei imense ţări şi a unei populaţii, ce trece mult peste 100 de milioane de suflete.

Doctrina comunismului integral, a realizării la *maximum* a ideii de egalizare a averilor şi situaţiei sociale în Stat, această doctrină, născocită de jidanul Carl Marx, a fost aruncată cu dibăcie de propagandişti în masa poporului, care s'a lăsat ademenit de cel mai viclean dintre neamuri spre a-i primi jugul cel mai greu şi cel mai ruşinos, acela al unei bande de scelerați, cari nici cel puţin nu fac parte din sânul poporului rus. In momente de gravă rătăcire s'a mai întâmplat ca unele naţiuni să răstoarne la ele acasă ceea ce a fost bun, să-şi gonească brutal dela putere şi chiar să-şi suprime fiii meritoşi, alergând după himera maximului de fericire politică şi socială; dar în asemenea cazuri şi-au ales alţi factori de conducere tot din cercul familiei naţionale, rămânând cu acel sentiment de satisfacţie şi mândrie, ce rezultă din credinţa că s'a îndreptat o situaţie prin puteri proprii. Să ajungi însă sub călcâiul acelei minorităţi etern streine, despreţuite, batjocorite şi din suflet urâte, cum erau jidanii în Rusia până în ultimele clipe ale ţarismului, aceasta s'a întâmplat numai poporului rus. Cum se explică atâta decădere?

Cauze au fost multe, de care evreul rus a profitat cu măestrie. Amintim câteva. Clasa conducătoare, stăpânind întinse latifundii, nu a ştiut să facă în ceasul al XI acel pas cuminte prevăzător şi mântuitor, pe care l'a făcut enorma majoritate a marilor proprietari români, când de bună voe au consimţit la expropriere. Astfel comunismul semitului Marx, servit cu rea credinţă, a găsit teren de propagandă. Alta: Când un regim politic pune pe aceeaşi treaptă, ca o nenorocire naţională, faptul de a fi perdut o mare luptă navală cu faptul de a se fi acordat o meritată libertate constituţională, când ţarul Nicolae II a spus că două sunt zilele cele mai negre din viaţa lui, aceia când a perdut în războiul cu Japonia, bătălia din strâmtoarea Tuşima şi când a semnat ucazul de înfiinţare a Dume-i (primul parlament rusesc); când reprezentantul suprem al unui regim astfel vorbeşte, sistemul de guvernământ este dela sine condamnat şi cu el întreaga societate pe care se sprijină.

Dar în afară de regimul politic cu toate păcatele unei clase suprapuse egoiste, rătăcită în concepţii şi găunoasă din punctul de vedere moral, în afară de repartiţia monstruoasă a proprietăţii rurale la un popor eminamente agricol; sufletul slav, la isbucnirea revoluţiei, era îmbolnăvit printr'o literatură tendenţios umanitaristă, răspândind cerinţa de libertate până la anarhie, lipsită de vlagă şi fără să poată radia încredere în isvoarele de putere naţională. In domeniul politic şi social germenii morbidităţii se inoculaseră lumii slave pe diferite căi; origina lor depărtată era însă laboratorul unde lucraseră în taină agenţii iudaismului distrugător.

Nicăeri nu a prins utopia fericirii comuniste rădăcini mai adânci ca în sufletul acelui popor, care, în Moldova pribegiei noastre prin soldaţii lui, facea impresia unui vlăşgan molâu necopt, brutal, naiv, înclinat spre orice fel de misticism, bun să trăiască în turmă şi să dea forţa turmei sub conducerea strânsă şi energică a păstorului, dar gata să se piardă în frânturi lamentabile din momentul, ce i se dă libertatea de a judeca cu mintea lui liberă şi a se ţine pe propriile lui picioare. In această masă de oameni lipsiţi de iniţiativă, de spirit critic şi de bun simţ înăscut, s'a furişat jidanul viclean, cu inteligenţa lui tăioasă având programul precis de a o înflăcăra pentru idei irealizabile, de a o sugestiona împingând'o în urmă la opera distrugerii, pentru ca, redusă la mizerie, să-i pună mai statornic jugul pe grumaz.

Se poate ca mişcarea comunistă să găsească mai uşor teren favorabil, acolo unde domneşte nemulţumire politică şi socială; dar pentru noi românii dovada s'a făcut că aceasta boală, de provenienţă şi propagandă semită, pune stăpânire numai pe cei săraci cu duhul. Nu se poate spune că în 1917 populaţia românească, îngrămădită în Moldova, ori că armata română din acel timp concentrată în acelaşi colţ de ţară avea motive să fie mulţumită cu viaţa ei de toate zilele; nu se poate spune că prin contactul inevitabil cu un milion de soldaţi ruşi bolşevizaţi oştirea noastră nu a avut prilejul să afle despre teoriile raiului comunist; şi totuşi acel simplu soldat român, care sângerase la Mărăşeşti şi care abia îşi ţinea zilele cu hrana dela regiment, a ştiut să păstreze o admirabilă structură sufletească nealterată, a rămas până la sfârşit neatins de molima bolşevică, pentrucă aşa îl povăţuia pe el o licărire de mentalitate latină în care sta ascuns ca un tezaur nepieritor simţul ordinei, aşa îl povăţuia să se poarte cuviincios, supus şi brav bunul simţ al strămoşilor, fără ştiinţă de carte, dar plămădit din judecata lor dreaptă din inteligenţa lor naturală şi din experienţa veacurilor trăite cu dorul de mai bine. La rus această comoară sufletească lipsind, i-a fost uşor jidanului să arunce într'un pământ necultivat sămânţa dezordinei; i-a fost uşor să pătrundă în fibrele unei societăţi fără busolă şi fără ideal, să-i exploateze toate nevoile şi toate viţiile, să se facă indispensabil pentru ca la momentul din vreme pregătit, când va isbucni inevitabila criză de intoxicare prin germenii iudaismului, din microbi să răsară ca prin minune tiranii jidani ridicaţi pe ruinele organismului naţional descompus. Această descompunere era fatal să vie, dacă ne înfăţişăm următorul tablou prezintat de fostul ministru de externe în Franţa, de dl Flourens, în cartea lui scrisă acum vre-o 20 de ani, intitulată la *France conquise* (pag. 18). Iată cum zugrăveşte societatea rusă:

„Fără mijlocirea jidanului ţăranul nu ar putea să-şi vîndă grâul, nu ar putea să-şi cumpere vite; negustorul nu ar putea să se aprovizioneze cu marfă, nu ar putea să-şi plătească poliţele la scadenţă; ofiţerul nu ar putea să-şi achite datoriile şi să-şi plătească chefurile somptuoase, unde statele-majore îşi ruinează punga şi sănătatea; nobilul nu şi-ar putea întreţine servitorimea şi dezordinea luxoasă a felului său de viaţă. Jidanul pătrunde în toate administraţiile private şi publice; el are acces în birourile ministerelor, în secretariatele marilor duci şi până în cabinetul Majestăţii Sale Imperiale. El este organizatorul întreprinderilor industriale şi comerciale, samsarul direct al afacerilor de sentiment şi de bani. El are amestecul lui în intrigele şi coteriile ce se agită, ce se risipesc în sforţări neputincioase în sînul unei societăţi neliniştite, tulburată şi dezorganizată prin trândăvie şi plictiseală. El este acela care înlesneşte toate stricăciunile şi promo-

vează toate orgiile. El cunoaşte misterele afacerilor de femei precum şi secretele cancelariilor, el cunoaşte slăbiciunile oamenilor de Stat ca şi viţiile oamenilor dela curte. In mijlocul inerţiei, al limfatismului, al amorţelii generale, el este şurupul în mişcare; în definitiv el este stăpânul ocult şi detestat".[1]

Din mijlocul rasei „stăpânului ocult şi detestat" s'a ridicat prin revoluţia, fermentată şi finanţată de neamul lui Israel, o ceată de stăpâni oficiali, mult mai detestaţi ca în Rusia ţaristă, dar acum temuţi de moarte pentrucă tiranii la cea mai mică bănuială de nesupunere răspândesc moartea în jurul lor.

Din galeria conducătorilor jidani, de-al căror nume poporul rus, odată liberat, se va lepăda cu oroare şi se va ruşina adânc de a fi crezut cu naivitate în şuerătura şarpelui semit, din această serie de chipuri caracteristice ale rasei, desprindem astăzi figura lui *Apfelbaum*, ce se ascunde sub numele Zinowiew. Un jidan scurt de statură şi îngrăşat peste măsură dela revoluţie încoace, roşu, cu părul creţ, cu urechile mari şi bleojdite, cu pleopele căzute peste nişte ochi aruncând o privire vioaie şi vicleană, cu nasul gras şi turtit sub care este schiţată o gură mare ce exprimă un materialism feroce. Peste întreaga figură pluteşte aerul unei fiinţe ordinare ce îşi urmăreşte cu deplină linişte planuri ce nu e prudent a le destăinui. Dintre toţi fruntaşii sovietici, el este cel mai respingător nu numai prin fisicul lui ingrat, nu numai prin viaţa lui particulară tăvălită în orgii şi în desfrâu, ci mai ales prin cruzimea, caracteristică rasei lui când ajunge la putere. Un singur fapt, spre a pune în adevărata lumină bruta însetată de sânge. Sub el, ajuns guvernator al Petrogradului, populaţia oraşului a scăzut dela $2^1/_2$ milioane la 600.000, şi când nenorociţii locuitori nemai putând să îndure suferinţele au voit pă emigreze în massă, jidanul Apselbaum a oprit emigrarea spre a le fprelungi mizerabila durere. Un alt fapt. Când s'a svonit că s'ar fi urzit un atentat contra lui Lenin, jidanul Apfelbaum, temându-se de propria lui existenţă, a ordonat o cercetare arestând 800 de persoane nevinovate, care până la unul au fost executate în închisoare la un simplu gest al dictatorului semit. Şi acest „astru sovietic" vrea să fericiască lumea cu atare regim, luând Preşedinţia la Comitetul executiv al Internaţionalei a III, care şi-a pus drept ţintă deocamdată bolşevizarea Europei! Ce înseamnă încercarea de înfăptuire a paradisului comunist, asupra acestui capitol ne poate informa şi edifica Bulgaria cu începutul de executare operată la catedrala din Sofia!

La sfârşitul anului 1920 Zinowiew a participat la o întrunire a comuniştilor germani, ţinută la Halle. Ce va fi vorbit semitul revoluţionar înţelege oricine; dar ce impresie a făcut asupra unui înflăcărat comunist, de origină german, aceasta ţinem să o comunicăm marelui public românesc, după revista *Weltkampf* din 1 Martie 1925, din care am luat datele de mai sus. După ce îi face portretul şi îi desvălue ipocrizia acţiunii lui de a se da drept reprezentant al clasei muncitoreşti, urmează:

„Şi acest om are îndrăsneala să deschidă lupta contra capitalismului! Acest om care face impresia unui îmbogăţit de războiu, care este atât de laş încât nici are curajul să treacă singur o stradă de a curmezişul!" Autorul german îşi termină articolul adresând tovarăşilor muncitori, drept concluzie, următoarele cuvinte: *„Scuturaţi jugul rasei jidoveşti! Suntem cu toţii rătaciţi şi orbiţi."* Această impresie a făcut'o Zinowiew într'o mişcare comunistă, care a frământat, acum 5 ani, un popor cult, cu putinţa de a judeca dupăce s'a liberat de zăpăceala periculoasă răspândită în lumea, obosită şi amărâtă de războiu, prin perfida propagandă semită.

Criza post belică e la sfârşitul ei, dlor jidani, deşi v'aţi străduit din răsputeri să o prelungiţi şi să o faceţi cât mai dureroasă. Această criză România întregită a străbătut'o cu răbdarea şi cu bunul simţ înăscut neamului nostru. Cu toată propaganda voastră plină de venin, şi încărcată de planuri subversive, nu aţi isbutit să clintiţi din sufletul poporului român convingerea şi mai ales sentimentul că binele vine încet dar sigur prin păstrarea ordinei şi prin muncă productivă de toate zilele, prin acea muncă care aduce ogoarelor noastre belşugul de care vă bucuraţi şi voi, paraziţi ai acestei ţări. Nu aţi isbutit să ne schimbaţi mentalitatea cu toate imensele sacrificii, pe care finanţa voastră internaţională le face pentru a intreţine „anumita presă"; nu aţi putut să bolşevizaţi judecata sănătoasă a poporului român cu toate greutăţile economice în care se sbate. Dar în schimb, prin manevrele voastre duşmănoase de a ne calomnia în streinătate, de a zădărnici consolidarea ţării, de a ne învrăjbi cu minorităţile creştine, de a ne clătina credinţa în viitorul superb al acestei ţări, care va trebui să aparţină românilor şi populaţiilor de baştină în virtutea principiului proporţionalităţii; prin tactica voastră de a ne arăta că aţi devenit puternici, pretenţioşi şi ameninţători sub scutul Ligei Naţiunilor; prin nenorocita voastră politică de a vă afirma deosebirea ireductibilă faţă de noi poporul-gazdă, aţi ajuns la un rezultat pentru care astăzi mişcarea naţionalistă şi mâine întreaga suflare românească vă va fi recunoscătoare: *ne-aţi învăţat a vă cunoaşte*. Vă mulţumim.

I. C. Cătuneanu.

[1] Citat de *Roger Lambelin* în cunoscuta lucrare: *L'Impérialisme d'Israel* pag. 174--75.

Alegerile comunale şi judeţene

Suntem în preajma alegerilor comunale, problemă de cea mai mare importanţă în viaţa noastră naţională. Oricât de înguste ar fi cadrele autonomiei comunale acordate de noua lege administrativă, ea totuşi prin constituirea consiliilor comunale chiamă cetăţenii la sfat în treburile publice. Această participare, deşi cu restrânse atribuţiuni, a cetăţenilor este de mare însemnătate în două direcţii; prin control stabileşte o linie fixă de orientare în viaţa comunală şi judeţeană şi dă prilej cetăţeanului de a se obişnui, la început în cerc mai răstrâns, cu o colaborare temeinică în treburile obşteşti. Colaborând în mod discret la consolidarea vieţii publice îşi câştigă cetăţeanul rutina şi priceperea necesară pentru soluţionarea marilor probleme de ordin general şi de importanţă cardinală pentru neam şi ţară.

Cel care participă în mod direct la viaţa comunală trebuie să întrunească două calităţi; să aibă priceperea şi să fie întotdeauna de bună credinţă. Aceste două calităţi se raportează una la alta astfel, că priceperea fără bună credinţă este mai dezastruoasă, decât singură buna credinţă fără pricepere. Omul priceput, deci cult şi inteligent, dacă e de rea credinţă, nu-l poţi influenţa înspre bine, dar pe omul de bună credinţă, deşi îi lipseşte priceperea deplină, prin sfaturile celor mai pricepuţi îl poţi orienta înspre o di-

recţie potrivită. Omul de bună credinţă are sentimentul cinstei şi instinctul dreptăţii, cari forţe sufleteşti îl determină să-şi câştige elementele priceperii în cel mai scurt timp.

Problema devine acută când se impune chestiunea punerii în practică ale acestor principii de participare cetăţenească la treburile comunale şi judeţene. Inainte de a pune concluziile necesare trebuie să fixăm un principiu de ordin general. Conducerea vieţii publice îi revine, până la cele mai mici colectivităţi politico-sociale, poporului alcătuitor de Stat. Puterile de Stat nu se excută numai de cele mai înalte organe de Stat, Regele, Corpurile leguitoare, guvernul şi instanţele judecătoreşti, ci şi de colectivităţile politice creiate prin legea administrativă. Aceste organe locale sunt chemate să legifereze, să execute norme de drept şi chiar să judece în anumite cazuri, prin care activitate devin factori de mare importanţă în viaţa publică. Aceste organe sunt acele cari în cadrele generale stabilite de organele superioare, fixează amănuntele, cari privesc de-adreptul binele individual; ele bagă suflet în litera moartă a legii. Dar nu numai atât prin conducerea înţeleaptă a treburilor locale poate să inspire pe cei suprapuşi, cari sunt chemaţi să generalizeze bunele rezultate locale. O colaborare armonioasă între organele centrale şi locale numai pe lângă o perfectă unitate de intenţii ne putem închipui. Or unitate de intenţii numai la indivizii cu interese şi idealuri identice ne putem închipui. Intr'o ţară cu minorităţi etnice, precum suntem noi, intenţii şi idealuri pe deplin comune găsim numai la fiecare colectivitate etnică a parte. Principalul ideal al unui popor este menţinerea şi consolidarea patriei comune. Or acest ideal integral îl putem găsi, acolo unde sunt şi minorităţi etnice, numai la poporul alcătuitor de Stat. Şi acuma dacă poporul alcătuitor nu se poate afirma în toate organele vieţii publice, atunci se produce o luptă între forţele centripetale şi cele centrifuge paralizându-se astfel funcţionarea Statului.

La noi aceste adevăruri cu atâta sunt mai de actualitate cu cât avem minorităţi etnice cari sufleteşte nu sunt, dar nici pot fi, încadrate în noul Stat Român, pentrucă aceste minorităţi au încă neştearsă conştiinţa vechei lor stăpâniri, care exclude orice resemnare. Să ne închipuim numai noi în locul lor, cari nici 2000 de ani nu am putut fi sufleteşte asimilaţi nici unui popor care ne-a stăpânit. Să nu vorbim de imensul număr al jidanilor, care constitue un element disolvant pentru Statul nostru naţional şi care cu orice preţ trebuie înlăturat dela treburile publice.

Totuşi sunt la noi mulţi, români sadea şi de bună credinţă, cari susţin că elementul minoritar este necesar în afacerile publice pentrucă dispune de priceperea cuvenită, alături de care noi trebui să facem stagiu necesar. Este o afirmaţiune greşită. Acei minoritari cari sub vechea stăpânire au participat la conducerea treburilor publice o parte a plecat, repatriindu-se, rămânând numai oamenii de afaceri, cari nu mult s'au sinchisit de cele obşteşti şi ţăranii cari, slava Domnului, nu întrec cu priceperea. Iar cei cari au rămas dintre cei cu practică sunt într'aşa înalt grad conştienţi, întrucât mare naiv trebuie să fie acela, care ar putea crede în sinceritatea lor când e vorba de interesele Statului naţional român. Astfel am rămânea cu minoritarii „practicanţi," dela cari nu mult avem de învăţat, plus că şi de reaua lor credinţă încă trebuie să ţinem cont. Scurt şi cuprinzător noi numai pentru aceia avem nevoie şi de minoritari de baştină în reprezentanţele comunale şi judeţene ca să liniştim spiritele conaţionalilor lor, dar de altcum în ce priveşte competinţa o avem pe deplin. In fine în şapte ani de zile atâtea frământări am avut în chestiunile de ordin public, că am avut prilejul să învăţăm mult. Şi apoi să nu uităm un lucru că până când sub stăpânirea streină marile masse româneşti nu mult s'au interesat de treburile obşteşti, în propria noastră ţară de când suntem, ne interesăm în mod instructiv de toate şi prin intuiţie noi înşine căutăm şi găsim soluţiuni.

Chestiunea majorităţii românilor în consiliile comunale şi judeţene e în funcţie nu numai de membrii numiţi de guvern, dar în special de membri aleşi. Nu e suficient ca autoritatea de guvernământ să ne dea în braţe majoritatea, care în definitiv are un cusur că e lipsită de independenţă, dar trebuie ca şi massele româneşti să se lupte pentru afirmarea lor. Şi aci am ajuns la marea problemă de ordin practic şi de o importanţă momentană.

Astfel pusă problema, poate fi privită din punct de vedere pur politic sau pur naţional cari puncte de vedere, în situaţia specială în care ne găsim noi românii în deosebi pe teritoriile alipite şi Moldova, se exclud unul pe altul. Privind chestiunea din punct de vedere politic poate fi vorba de cel al guvernului şi cel al opoziţiei. Guvernul împreună cu partidul lui poate crede în eficacitatea mijloacelor de ingerinţă, cari sunt deja plictisitoare şi pot provoca legitime revolte, dându-ne astfel în spectacol în faţa tutor duşmanilor nostri. Dar poate să se gândească la vreun pact cu minorităţile, în special cu jidanii, mijloc de luptă care din punct de vedere naţional, este desonorant, când acest pact este încheiat în contra voinţei masselor româneşti chiar cu scopul de a le combate. Iar opoziţia, la rândul ei, se poate pune pe punctul de vedere că deoarece guvernul a făcut o lege rea administrativă să-şi vază el rezultatele dezastruoase ale ei. *Laisser faire, laisser passer;* o fi ce o fi, dar noi nu vom împinge carul guvernului. Dar opoziţia nu ar avea dreptate din două motive. Intâiu pentrucă în Parlament nu s'a prea luptat în contra legii administrative din considerente naţionale, ci mai mult din motive „democratice", cari numai la interese naţionale nu caută. A doua ar fi o greşală de ordin tactic pentrucă un rezultat al alegerilor comunale şi judeţene dezastruos pentru elementul românesc ar împinge guvernul liberal spre o dictatură de partid la care foarte mult înclină. Că şi din partea opoziţiei o pactare cu minorităţiile ar fi o imoralitate politică, nici nu reclamă argumentare. Iar sprijinindu-se fiecare grupare politică pe propriile sale forţe, ar însemna că românii să se prezinte divizaţi într'o mulţime de bisericuţe, care procedeu ar însemna totala lor înfrângere. Nu mă gândesc un moment că minorităţile ar avea tupeul să-şi întocmească liste numai din conaţionalii lor. Ar proceda ca de obiceiu, ar candida şi câtiva români „toleraţi", oameni simpatici lor fie prin mentalitatea înstreinată, fie oameni puşi direct în solda lor. Aceasta ar fi o prea amară palmă pentru noi.

Că noi prezentându-ne divizaţi în faţa urnelor, am fi învinşi sau desonoraţi, este o certitudine incontestabilă. Şi iată pentru ce? Conform datelor statistice în *toate* oraşele din părţile unite şi din Moldova românii sunt covârşiţi de elementele streine. Chiar şi oraşele a căror jur este curat românesc sunt populate cu o majoritate evreiască sau neromână. Nu putem însă în destul accentua acestea că în viaţa Statelor rolul

principal în tot cursul istoriei l-au avut oraşele. In special Statele reţinute în evoluţiunea lor, precum suntem noi, îşi manifestă existenţa prin oraşe, dată fiind lipsa de educaţie politică a ţăranilor. Nu poate fi deci indiferentă, pentru noi românii, chestiunea că în mâna cui este depozitată cheia desvoltării oraşelor, din cari pe nedreptul am fost în trecut îndepărtaţi sau suntem în prezent covârşiţi de elemente evreieşti întroduse prin corupţiune. Să nu aducem numai câteva exemple. Clujul care este cel mai romanizat oraş din părţile unite are faţă de 11000 alegători comunali streini, abia 8000 alegători români, dar în Oradea-Mare 3000 de români stau faţă cu peste 20000 streini, la fel este Timişoara şi altele. Nu vorbim de Bucovina, Basarabia şi Moldova, unde elementul românesc la oraşe în loc să crească în număr, scade. Şi totuşi onoarea naţională trebue salvată cu orice preţ.

Singura posibilitate de a ne afirma în alegerile comunale şi judeţene, acolo unde stăm faţă cu streini, să privim chestiunea ca una naţională şi nu politică. Să facem din această problemă o chestiune de onoare şi demnitate naţională. Să nu ne speriem de nici o jertfă personală, când e vorba să ne unim cu toţii şi să întocmim liste, nu de partid, ci româneşti şi să le sprijinim cu o solidaritate demnă de trecutul nostru. Dacă fiecare partid politic va renunţa la veleităţi imposibile şi nepermise şi ne vom pune cu toată sinceritatea la masa verde eşecul este exclus. Dacă se va căuta că numai persoane cari sunt cinstite şi pătrunse de sentimentul naţional neprihănit să fie susţinute atunci acordul se va face uşor. Cei pătaţi, cari se bucură de avantagiile materiale datorite faptelor lor, trebuie să ajungă odată la convingerea că pentru ei singurul gest onorabil este să se retragă fără zgomot făcâdu-le loc celor cari prin atitudinea lor cinstită şi naţională au binemeritat să fie puşi odată la locul lor în interesul obştesc. Oamenii de treabă nu trebuesc lăsaţi pradă exasperării şi falşei convingeri că virtutea în aceasta ţară este un bun dispreţuit.

Date fiind însă asperităţile luptelor politice, duse până la duşmănii personale, nu e de mică importanţă chestiunea punerii în practică a unei înţelegeri sincere şi eficace. Acest scop numai un factor neutru îl poate atinge, care nu stă mai aproape de nici un partid politic şi care reprezintă spirit de jertfă. Factorul care întruneşte aceste condiţii suntem noi organizaţiile naţionale creştine cărora le revine sarcina să ia iniţiativa şi să o ducă la bun sfârşit. Noi cari nu suntem interesaţi pentru nici un partid să invităm pe toţi reprezentanţii locali la masa verde şi să întocmim lista românească pentru alegerile comunale şi judeţene. Consecinţele unei unităţi în acţiune ar fi inconmensurabile. Lumea duşmănoasă nouă leagă multe speranţe de certurile cari ne turbură vieaţa publică. Ce lovitură morală ar fi pentru speculanţii discordiilor noastre văzându-ne cu toţii sub acelaşi steag! Avem toată speranţa că acele clipe nu mult au să întârzie.

Numai prin unire vom ajunge la biruinţă.

V. Roman

Soarta pădurilor din Ardeal în pericol

Panamale de milioane

Una din cele mai importante legi dela război încoace şi care a trecut oare-cum neobservată, dar care acum la aplicare îşi produce efectul dezastros, este legea agrară şi de care sunt ameninţate azi pădurile noastre din Ardeal.

Felul cum se procedează la exproprierea pădurilor este păgubitor intereselor superioare de Stat.

I.

Pentru crearea pădurilor comunale din Ardeal (care apoi vor trece sub administraţia Statului) legea prevede de a se expropria:

In zona de şes 1—3 jugăre } de fiecare locuinţă
" " " deal 1 - 5 "
" " munte 5—7 "

Cu respectul unei cote intagibile de 100 hectare:

In comisia aceasta de expropriere face parte { un judecător (Preşedinte) un agronom şi Secret. agron (copist)

Inginerul silvic e chemat numai ca informator.

Cum azi valoarea pădurilor de reşinoase (dela munte) din cauza împuţinărei lor şi-au ridicat valoarea, unele comisii de expropriere din Ardeal face jocul proprietarilor de păduri, în majoritate numai streini, şi în loc să expropieze pădurile în marginile legei, adică până la 7 jugăre de fiecare locuinţă, expropiază numai în limitele cotei inferioare, adică 5 jugăre.

Iată şi un exemplu concret.

Dacă am fi să facem o pădure comunală pentru 500 de familii dintr'un sat, ne-ar trebui ca dintr'un complex forestier să expropiem 500×5=2500 jugăre.

Deci 1000 jugăre rămân dintr'un condei proprietarului ungur sau evrei. Cum azi valoarea unui jugăr de pădure de brad virgină este de circa 30.000 lei înţelegem, că lasă proprietarului ungur sau evreu 100×30.000 30.000.000 lei. Aceasta dintr'un condei numai la proprietate, dar generalizând aceasta la toate pădurile Transilvaniei, unde se creiază păduri comunale, înţelegem marea panama ce se face în detrimentul avutului naţional, căci aceste noui păduri comunale până mai eri streine vor trece toate în patrimoniul Statului.

Acelaş lucru se petrec şi la pădurile de câmp şi coline, unde este numai stejar, — şi o diferenţă de 1 jugăr la dreapta sau la stânga — la întregirea pădurilor joacă un rol important.

Deci comunele respective, Statul e păgubit prin acest joc, la cifra pe care le apreciez la miliarde. Adică se fac cadouri de miliarde proprietarilor unguri şi evrei, căci ei au fost proprietari de păduri. In această ordine de idei o revizuire a întregei opere agrare din Ardeal e necesară.

II.

Legea agrară, consideră de fapt proprietatea juridică cu data de 1918; or, ce au făcut ungurii şi evreii? Au făcut contracte fictive în 1919 şi chiar în 1922, că s'ar fi vândut parte din pădurile lor spre exploatare diferitelor societăţi streine şi cu sediul în Budapesta, pretextând că ar fi fost încheiate aceste contracte înainte de 1918 — şi cer a fi scutite dela expropriere. Aşa sunt societăţile în fruntea cărora patronează: Moritz-Fischler, apoi Feher Vizi şi acum în urmă se zice şi o nouă societate românească numită Societatea „Bihor Sălegeanca", singura societate românească înfiinţată de după război, aci în Ardeal, în frunte cu dl dr Leon profesor la Universitatea din Cluj, şi alţi români cari în realitate are ca conducător tot un jidan.

III.

Legea exproprierilor din Ardeal, prevede că se vor expropria din pădurile particularilor: 1) pentru a se creia islazuri comunale.

Logic ar fi ca pentru islazuri comunale să se exproprieze din acele

păduri mai rărite, deja exploatate, şi ne replantate şi unde iarba şi poenile abundă, şi deci unde vitele ţăranilor să poată profita imediat de păşune; iar pentru păduri comunale a se expropria în adevăr păduri cu arbori, iar nu teren păduros fără arbori.

Or, ce se întâmplă? Dnii din comisiile de expropiere, în foarte multe tpărţi, opiniază a se expropria penrru păduri comunale, tocmai pădurile deja exploatate şi rărite, adică terenuri fără pădure; iar pentru păşune comunală, tocmai pădurile de valoare acoperite în arbore încheiate. Şi ştiţi de ce?

Pentrucă lemnul de pe terenurile afectate pentru păşuni comunale, aparţinând proprietarilor (unguri şi evrei), aceştia au interesul ca să se ia bine, pe lângă comisiile respective, să le expropieze pentru păşuni tocmai pădurile de valoare, spre a le tăia apoi în 1—2 ani, jos palanca la pământ, şi a le specula pe piaţă cu preţurile zilei care sunt foarte ridicate.

Iată deci cum ne micşorăm domeniul forestier, iată deci cum ne desgolim munţii: iată de ce avem o cantitate prea mare de lemn şi de lucru şi de foc pe piaţă; iată de ce nu pot prididi vagoanele căilor ferate.

Şi ne gânpim că acest şantaj, sau echivoc forestier s'ar practica azi în întreg Ardealul, nu oare noi cu legile în mână ne distrugem această avuţie. Cer deci o revizuire complectă a acestor exproprieri, iar acei cari vor fi dovediţi, că au fost de rea credinţă, că au lucrat contra intereselor superioare de Stat, contra existenţei pădurilor, să fie traşi la răspundere, ori cât de sus ar fi puşi ei.

IV

In chestia preţuirei?
Aci e fenomenal şi colosal.

Prin legea agrară din Ardeal se specifică la art. 50 şi 52 că preţul terenului cu pădure, expropriat nu poate fi mai mare decât preţul mediu a celor 5 ani 909—1913.

Or după datele ce le posedăm, preţul mediu a celor 5 ani (1909—1913) era de cel mult 600 lei (1200 coroane).

De notat ca proprietarii pădurilor sunt unguri, şi evrei. Or sunt păduri care au fost estimate de comisia respectivă cu 8000 lei jugărul? adică cu 7200 lei în plus la jugăr. Deci afaceri de miliarde. Statul e obligat a plăti proprietarilor valoarea în renta amortizabilă în 40 ani, cu 5%.

Deci se face un cadou proprietarilor din tezaurul Statului de miliarde, plus că Statul se angajază a plăti şi un procent de 5% timp de 40 ani.

V

Expropierea absenteiştilor

In Transilvania odată cu intrarea dorobanţului român cât şi stăpânirei româneşti pe frumoasel plaiuri româneşti desrobite, foarte mulţi proprietari fie unguri fie jidani au fugit trecând Tisa pentru totdeauna.

Art. 6 al c. din legea pentru reforma agrară din Ardeal, spune textual, că ori cine a lipsit din ţară dela 1 Decemvrie 1918—30 Iulie 1921, fără a avea vre-o misiune oficială în streinătate e declarat absenteist — şi că proprietăţile lor sunt expropriabile în folosul Statului.

Intre timp intervin contracte, fără dată certă între absentişti şi societăţile jidoveşti cu sediul la Budapesta şi care cu simple permise de exploatare, emise de forurile silvice, (căci pădurile nu erau amenajate), a început exploatarea pădurilor în stil mare, intesiv, devastare.

In felul acesta s'a frustat Statul de sute de mii de jugăre, care de fapt şi legal trebuiau să intre în patrimoniul Statului.

Pe baza art. 36 din aceiaşi lege, trebuiau întrucâtva respectate, numai acele contracte, care ar fi avut instalaţiunile industriale cu caracter permanent, care ar fi avut fabrici, căi ferate etc.

Verificarea contractelor nu s'a făcut de nimenea, aşa că jidanii profitând de această situaţie tulbure, au dat asalt pădurilor absenteiştilor, aşa că toate exploatările de păduri le sunt caracter de distrugere rapid.

Când s'a făcut aceste exproprieri de păduri nu s'a comunicat nici Casei Pădurilor, ca inginerii silvici cinstiţi, autorizaţi, recunoscuţi ca patrioţi, dezinteresaţi să-şi dea avizul şi ne surprinde chiar mirarea de ordinul No. 24528 din 922 dat de direcţia Ministerului din Cluj, azi sub conducerea dlui inspector general Agronom Petrinii, care comunică Casei Pădurilor numai după ce s'a efectuat definitiv exproprierea pădurilor, şi nimic mai mult.

Aci e toată buba, şi în acest sens cred că în chestii de exproprierea pădurilor să fie avizaţi numai inginerii silvici, ca cunoscători în materie, iar nu alţii care sunt streini de specialitate şi care nu au nici o răspundere căci corpul silvic fiind organizat, va putea fi chemat la răspundere, chiar şi acei ingineri silvici care ar cădea în ispită. Nu ştiu cum se face că absenteistului Iulius Andrasy, după informaţiile ce le au comisia, (formată din nespecialişti) i-ar fi fixat 400 lei de jugăr de pădure pentru cele 20.000 jugăre de pădure expropiate, pe când normal era să se fixeze conform legei cel mult 1200 coroane (60 lei).

Deci o panama de 85.000.000 în detrimentul Statului. Iată şi calculul:

25.000 jugăre × 400 1 i 100 000.000 lei cât s'a preţuit.
25.000 jugăre × 600 lei 150 000 000 lei cât trebue legal. Diferenţi 85 000.000

Nu ştiu dacă dl Al. Constantinescu, Ministrul Domeniilor şi Preşedintele soc. „Progresul Silvic“ cunoaşte aceste dedesupturi cât şi dl Vintilă Brătianu, marele patriot şi vistiernic al ţărei, cel care va plăti 5% rentă timp de 40 ani pentru pădurile expropriate, e pus în curent de toate aceste şurubării de care cred că trebue să ia cunoştinţă chiar şi M. S. Regele, care deşi a desrobit Ardealul cu armele, dar îl robim azi cu finanţa de cel mai elementar patriotism a acelora cărora li e dat să aplice reforma agrară pe teren şi la cabinet.

*

Dar o altă şurubărie de altă manieră, mi s'a semnalat şi anume:

Există o societate jidovească Calota-Sec, în jud. Cojocna, un fel de cuib jidovesc în vârful munţilor. Absenteistul Urmanczy în 1923 a vândut toată pădurea în suprafaţă de 28.000 jugăre societăţei.

Această societate a exploatat pădurile în chip barbar, fără să se ocupe de regenerare, — căci pădurile particulare în Regatul ungar, nu erau supuse regimului silvic, decât în 1918 când am venit noi românii, — şi am permis exploatări reduse pe baza de permise de autorizaţii ocale şi acum în 1923 am extins codul silvic din vechiul Regat, în tot cuprinsul României întregite.

Dela 1903—azi, această societate a tăiat 20.000 jugăre, aşa că acum la finele lui 1923 mai avem un rest de 8000 jugăre neexploatată.

Această societate are o fabrică cu 8 gatere, aşa că pe baza art. 36 din legea pentru reforma agrară din Ardeal, cere scutire de expropriere. Ori prin contractele pe care le-au făcut amenajamente de aşa manieră că toată exploatarea acestor 8000 jugăre trebue făcută în zece ani,— adică în zece ani să se termine şi cu această pădure.

Restul de 20.000 hectare, aproape tot e pământ gol, sau cel mult pen-

tru pășunat, ici, colo ceva pâlcuri împădurite.

Locul deja exploatat fiind al absenteistului Urmanczy, și deci urmează a intra în patrimoniul Statului. Ori comisia 2-a județeană prețuire al acestor 20.000 jugăre de gol, l'a evaluat cu 27 milioane adică se oferă de Statul Român un cadou de 27 milioane lei absenteistul Urmanczy, pe când trebuia să se ofere numai 50 lei de jugăr pentru terenul gol, adică 20.000×50=1.000.00, deci o panama de 26 milioane. Dl Vintilă Brătianu, marele vistiernic și gospodar al țărei românești are cuvântul!

Dar art. 36 din legea pentru reforma agrară din Ardeal, precizează că numai acelor industrii li se vor respecta contractele, care vor avea ca program continuitatea și alimentarea cu lemn a industriilor din țară (ca fer, hârtie, mobile etc.), iar nu pentru export, cum procedează această societate — și totuși a fost scutită dela expropiere.

Ori noi avem aci interesate 10 comune de moți, în frunte cu Albacu și Scărișoara (satul natal al lui Iancu) unde locuesc cei mai dârji moți, și deci ar fi interesați la aceste păduri moții, pentru a li se creia păduri comunale și dacă nu știm să scoatem dela expropiere aceste păduri pe care le-a acaparat societatea jidovească Calota Seg, urmează să nu mai acordăm nici o pădure moților, lăsându-i astfel să moară de foame, singura lor resursă de viață azi fiind rezultată din reșina care o strâng din arbori și având, sau a le da locurile goale deja exploatate de această societate, drept pădure comunală.

Ambele soluții vor duce la o nemulțumire, ca să nu fie revoltă, și ar fi de temut dacă ar veni tocmai dela ei, care ne-au păstrat neatinse datinile, portul, limba, religia etc., acolo cocoțați sus în vârful munților.

O dreptatea trebue să li se facă!

M. P. Florescu
Inginer inspector silvic

Desveliri necesare

Fără îndoială, haosul augiasic, în toate domeniile de natură materială, ce condiționează existența individului modern și continuitatea unui neam, apoi dispariția, dureroasă și aproape integrală, în zilele noastre, a complexului calităților ce încunună noțiunea creștină de om și de cetățean, sunt atât rezultatul activității nefaste, a plevei infime, prezentă excepțional în fiecare societate, a cărei origine ascunsă în negura vremurilor trecute isvorește sigur din o concepere, cu reprezentanții ghetoului: și care ca o continuitate inevitabilă a războiului mondial, a fost judecată la suprafață din adâncimile ignobilității, de torentele impetuoase, inerente ori și cărei revoluțiuni, cât și o consecință premeditată, a transplantărei fenomenelor psihice patologice, fie inoculate prin influențarea sistematică a sufletelor masselor inculte, fie *și aceasta cu deosebire, zămislite în urma încrucișărei dese de rasă, cu neamul jidovesc.*

Să mi se ierte, dar ori și cât ar fi atinse, coardele sentimentului de pudicitate, a celor cari le mai posed, sau ar nărui, utopiile umanitariste a celor jidăniți, partea a doua a ultimei constatări, se impune să fie relatată, în interesul preventiv al societății și mai presus al neamului românesc, ca nu cumva să cadă asupra noastră, blestemul generațiilor viitoare, că am consimțit tacit la întinderea cangrenei și prin aceasta la dispariția lentă, dar sigură a poporului român, ca entitate etnică, și prin urmare, că am fost cioclii la mormântul neamului nostru.

Cine nu înțelege, indiferent dacă din nepăsare, analfalbetism, sau mania de câștig, chestiunea rassei și nu-i știe măsura importanța, este evident, nu poate aprecia pericolul enorm, ce-și întinde pe nesimțite mrejele caudine.

Mercenarilor înhămați pentru arginții lui Iuda, la carul aspirațiunilor jidovești li se aruncă, deocamdată, până la răfuiala definitivă, care nu mai poate întârzia mult, disprețul conștiinței naționale în fața, celor ce zac în dulce farniente, nepăsători de uraganul ce se deslănțuește, apoi naivilor de bună credință, trebue să li să deschidă ochii, să li se redea vederea, ca să se înșire, ca în vremuri de grea urgie, sub steagul apărării naționale.

Pentru aceștia, sunt așternute relatările ce urmează, cari sunt constatări triste, trăite, pe cari le poate verifica ori și care medic, nu numai român, ci chiar negoim, în sufletul căruia licărește încă cea mai minusculă uitare de deaproapele.

In lanțul nesfârșit de mijloace de subminare a lumei negoime, jidanii bogați în zestrea boalelor veneriane, apoi conștienți de efectul iudaizărei, prin altoirea patologică a sângelui lor, de care e indisolabil legată întreaga lor ființă, otrăvesc, jidovesc, degenerează și duc la peire sigură, nu numai massele orășenești, ci de decenii încoace și populația dela țară.

Este îndeobște constatat, că dintre toate popoarele lumei, cel mai sensual și pervers, cel mai aservit păcatelor dragostei, este: „poporul ales a lui Iahweh“ urmașii amorali ai degeneratei seminții criminale a lui Iuda, fericiții moștenitori ai istericalelor deșanțatei curtezane Ester și a unchiului ei, rob al Venerei, Mardochai.

Acești reprezentanți tipici ai amoralității, acești stegari ai depravărei conștiente, lacomi de plăceri sensuale. fie burlaci sau însurați, fie fete, sau femei — acestea cu deosebire la orașe — infectează și desonorează tinerimea noastră feciorelnică de ambele sexe, siluesc și anihilează, orșice sentiment etic, deopotrivă în sufletele celor în floarea vieții, ca și a celor mai în vârstă fii sau fice ale neamului nostru.

Cine ar putea să asculte ascuns după un paravan, din vreo sală de consultare medicală ar rămânea consternat, de pretențiile, tuturor părinților jidovi, bine situați materialminte și de aceștia Doamne câți sunt. In intensitatea celor patru păreți, încurajați de secretul jurământului profesional, aceștia mărturisesc că pentru Leib, sau Avrum, Ițig sau Hers, întrucât au ajuns la etatea, când trebue să-și satisfacă faptele trupești, au angajat o servantă tinerică, frumușică, pe care o vor îndruma, să se prezinte la vizită medicală, ca să fie asigurați, că goima, ce-și scoate carnea la mesat, nu va cinsti sfintelor lor porodițe, vreo boală sexuală.

Iar când medicul, căruia i se sbârlește părul măciucă și i se stringe inima, încearcă a abate bestia omenească dela rușinarea unui suflet nevinovat, primește de regulă răspunsul cinic:

„O plătesc dle Doctor și încă foarte scump, căci pe când dta dai unei servitoare numai 400 lei pe lună, eu îi dau 800 și nici nu are atâta de lucru, ca la dta. Și apoi la urma, urmelor, cred, e mai aproape cămașa, decât haina de trup și dacă nu va avea-o azi ficiorul meu, va avea-o mâni altul.

Și nu arareori se întâmplă, ca progenitura jidovească vă fie în tratament medical încărcată ca stupul

toamna de miere, de boli venerice când apoi bătrânul Iuda, în lipsa totală a unui sentiment omenesc, își motivează pasul său criminal de ucidere morală și sanitară, nenorocul fatumului, ce s'a abătut asupra fiului său.

Cine își va lua osteneală, să colinde satele noastre, din județele bătute din belșug de lepra jidovească, nici nu amintesc orașele, se va convinge ușor, intrând în intimitatea acestei chestiuni, că an de an, aruncate din casele jidănești, iau drumul sute și mii de fete și neveste, spre spitalele țărei, cu zestrea necondiționată a unui siphilis mai rău ca moartea, sau celpuțin a unei blenoragii și a complicațiilor periculoase și multilaterale, în primul rând a sterilității, inerente ei.

Dar, cifrele notate în protocoalele medicilor și ale spitalelor, sunt departe de a prezenta realitatea, căci grosul imens al nenorocitelor victime cade în cursele vrăjitoarelor, a agenților sanitari, a surorilor de ocrotire, cari toți doctori atotștiutori, pregătesc din ele colonii puternice, virulente de noui inficieri și le netezesc drumul morții sigure, din nefericire prea de timpuriu.

Cel ce are tragere de inimă, față de poporul nostru, să-și aplece urechea la șopotele gurilor satelor, confirmate în cele mai multe cazuri, ca adevărate, în sălile de consultare medicală, prin mărturisirile rușinoase și desperate a nenorocitelor fete și cu deosebire femei, victime a dragostei plătite și se va convinge revoltat, că an de an, polificitatea poporul nostru, se augmentează, cu deosebire în ținuturile industriale, cu nenumărate creaturi zămislite de bestialitatea jidovească, nici nu mai vorbesc de orașe și căsătorii și abia atunci își va ști explica, noul și cel mai eficace șurub de iudaizare, cu firmă creștină, a lumei *și va înțelege manifestările psihice a multor oameni, cari subscriu poate cu nume neaoș românesc, dar în cari prezentul enigmatic, răspunde glasului de sânge a unui trecut misterios, ca rezultat al unui amestec, de acest fel.*

Iar dacă în colțul meu de țară — unde bogățiile imense a pământului, îngrămădesc an de an zeci de milioane în buzunarul jidovilor exploatatori — pot să înșir, cu ziua de 12 Iunie 1925, al 25-lea nou născut cu paternitate jidovească, atunci cât sânge de aceasta mixt și pestilențiat poate curge prin arteriile neamului nostru, începând din mijlocul satelor până la clasa îngrădită a aristocrației noastre?

Afirm, cu credință tare, că toți criminalii și escrocii, toți nemernicii și sperjurii, toți demagogii și „umanitariștii“, toți indivizii de „afaceri“ și cei ce au făcut cunoștință cu ușile temnițelor parchetului sau justiției, apoi toți bolșevicii, republicanii și cei ce se închină vițelului de aur, cu un cuvânt, toți cei ce dovedesc manifestări de fenomene psihice, cari deviază dela normalul eticei negoime, toți ascund în organismul lor, valuri de sânge, cu dota atavică a complexului răutăților, caracteristici neamului jidovesc.

Curios și de neânțeles este, că pe când pentru fiece nebunie se cheltuesc milioane să se facă statistici, pentru această importantă chestiune de existență națională, nu dispunem nici barămi de un răboj, fie cât de primitiv.

Vălul odată aruncat de pe aceste chestiuni, conștiencios și sistematic haotizate, de cei interesați, de care cel inițiat în taină se apropie cu aversiune, pe când rușine și durere, cei chemați a discerne binele de rău, cei ce se girează de conducători a maselor românești, marea mulțime a savanților și bărbaților noștrii de stat, trec din interes egoist, sau de frică, indiferenți, așteaptă sanarea.

Iar, dacă în trecut se găseau, chiar și doctori, cari nu știau, că pentru a te scăpa de vreo epidemie, trebue să izolezi, sau să ucizi bacteriul, astăzi sunt sigur, nici laic negoim, nu se găsește, care să nu știe.

Dr. Ș. Julea

Un frate în gura morții

Cine nu se întoarce bucuros la bordeiul lui?

Revederea naturii — atot ce duce către cuibul tău —, îți impun să retrăești trecutul înoindu-ți sufletul, și fiecare colț cunoscut poartă partea lui de amintire cu sigilul dragostei ce te leagă de el.

Amintirile: făclii rari, care se aprind la leturghia trecutului, acorduri duioase pentru cel dintâi cântec al vieții, miresme întăritoare în valurile desnădejdei, rădăcini puternice, care te cimentează cu semeția trecutului pentru luptă în viitor.

Dorul de casă nu se înlocuiește cu nimic. Instreinatul moare privind spre cerul ogorului lui. Pe ori unde trece, omul lasă sufletul său.

Aceiași putere de legătură o au locurile în care viața ți-a fost primejduită. Cu câtă sfințenie un aruncat în valuri apucă cioata ce întâmplarea i-a trimis'o ca sprijinindu-se pe ea, să se despartă de nemărginirea apelor și cine îl poate împedeca să nu poarte la sânul lui mărturia mântuitorului său? După ani revenind în acelaș loc el spune cu lacrămi „aici mi-am scăpat viața“, înloc să zică, „aici eram să mor“.

Cuprins de duioșia întoarcerei acasă și a revederei locurilor în care, nu — viața mea a fost în cumpănă, — dar trecând pe acolo unde Patria a gustat amărăciunea celor mai cumplite încercări — acolo unde țara a plâns cu sânge —, buimăcit de amintirile trezite în mintea mea, uit că trenul alunecă încet pe valea Mureșului, cotește către Palanca, coboară pe Trotuș la Târgul-Ocna și mă scoate în plaiul domol al Moldovei.

Iată drumul petruit — alături de cel de fer — pe aici au mers încet-încet flăcăii victoriei în 1918, Borsec, Turda, Cluj, apa Tisei, până colo departe unde am dat pâne, celor care vremi îndelungate nu ne-au dat decât fiere și oțet, le-am dat putere să-și descurce capul într'un timp când duhul rău le lua mințile!...

Mă perd pe gânduri și nici-o preocupare nu mă tulbură. Ochiul și gândul se complectează unul pe altul, mă țin strâns în jocul lor și în liniștea aceasta aș vrea să rămân poate pentru totdeauna.

Dar cum nu ține vreme îndelungată senin și soare, tot așa se adaugă mulțumirei mele vedenii urâte, cari îmi stâlcesc tabloul și iau ochiului ceeace ii mai drag: plăcerea de a putea săgeta în largul lui!

Hăt din Reghin și până la Palanca, ori în dreapta, ori în stânga, abia pot zări câte un colț de pădure. Șire întregi de scânduri se întind oprindu-mă să văd codrul, asemenea adorărei unei grădini minunate ale cărei flori ești nevoit să le privești prin stâlpii prea deși ai gardului.

Pădurea, codrul, îngrădite?

Mormane de scânduri proaspete de brad își așteaptă rândul.

Mureșul spumegă sub greutatea plutelor nesfârșite.

Voinici cu picioarele goale își

arată muşchii vânjoşi în opintiri bărbăteşti la cârme.

E ceva trist în grămezile aceste de brad, forfecate după planuri, cine pustia mai ştie din care parte a pământului!

E o durere tăcută în picurii de răşină care ţâşnesc sub furia miilor de ferestraie automate, grăbite să sdrobească şi să sfârtece mândria seculară a bradului.

Cine mai poate da viaţa unei fiinţe, decapitate? Cine mai pune în picioare un brad?

Pe acolo, la poalele codrilor străvechi, unde părinţii noştrii în amurgul zilei întindeau arcurile instrunite spre duşmani — pe acolo nici sămânceri nu mai rămân!

Nebunia maşinilor, mai năprasnică decât trăznetul seceră tot.

Brazi pe care ochiul nu-i putea cuprinde sunt doborâţi şi împachetaţi ca chibriturile şi porniţi în largul lumei.

Umbra lor, hohotul văilor împădurite, răsunetul cântecelor şi frunzei se duc odată pentru totdeauna. Groapa li'i gata!

Mă îngrozesc de atâta moarte sămănată şi strig:

„Române, ori unde eşti şi ce faci? Vin-o cât mai este vreme la înmormântarea fratelui tău. E, fratele tău orice brad, căci aşa cântai tu pe vremuri: „Codru'i frate cu românu".

Pe când te chem la înmormântare — soarele bogat de primăvară îmi pare că încălzeşte pe orice pachet de scânduri câte-o şopârlă... Neagră ca întunericul îşi mişcă solzii după răstimpuri lungi de gândire şi strâmbături de labe.

Nu'i văd tot trupul. Abia se desluseşte că e vie, stând atârnată de scânduri cu partea dinainte, cu frică să se arate toată ca să n'o croiască cineva amărât de urâciunea ei.

O închipuire de lighioaie ne mai văzută cum ne spuneau poveştile că trăiesc prin păduri. Vreo pocitură de balaur care roade lemnul. O fermecătură adormită pe bradul omorât şi legat.

Cine o fi lepădăturile care morfăie fără ruşine?

Nu ele, au asasinat flăcii trecutului, care ne-au purtat în braţe, ocrotit, de ploi şi vânt şi adăpostit de schijele tunurilor în vremuri de strădanie?

Grăbiţi-vă români! Codrul, fratele vostru e în ceasul din urmă. Şi nu moare de moarte bună, i se sfâşie inima găurită de colţul şopârlei care în forma ei neînchipuită şi schimbătoare îl roade şi pândeşte sălbătăciunea stăpână pe un singur gând — pofta şi bogăţia nelegiuită.

Ne spun poveştile. Războaie cu lăcuste, cu raci, cu furnici — au mai fost şi altădată. Oare jigodiile astea care ne stârpesc codrii, nu le putem trimite în ţara Sfintei Vineri cea adăpostitoare de dihănii?

N'au scăpat din închisorile ei şi prin şarlătanii şi zvârcoliri de râme ajunse la larg, le-au crescut labe cu unghii tari şi cu ele se agaţă de trupul sănătos al fratelui nostru?

Cobor la Târgul-Ocna.

Voi, care aţi fost pe aici atunci când aruncam ultimul zar în jocul sorţei, Voi, care aţi înfruntat urgia duşmanului pe crestele muntoase ce îmbrăţişă cărăruşa către Slănic, Voi care, vă amintiţi de zdrobirile nesfârşite ce le-aţi suferit.

Voi, martiri ai Vânătorilor de Munte cari însufleţiţi de semnul conducătorului domnesc aţi pătruns adânc în inima vrăşmaşă, Voi, ostaşi de toate armele grămădiţi în gura Slănicului, stavile puhoiului barbar,

Voi, singuri veţi înţelege şi plânge cu mine:

Din Comăneşti, Bogata, Măgura Schitului şi cât prinde ochiul — mormintele celor adormiţi n'au pic de umbră.

Măgura cea îmbrăcată în haina verde a bradului, azi e pleşuvă, pare o pasăre cărei i s'au smuls penele înainte de tăiere, adică un păcat de moarte.

Luptătorii îngroşaţi pe aceste meleaguri — n'au parte de linişte, li s'au luat roua dimineţii ce din mila cerului le uda florile mormântului. Nici o mângâere nu le mai rămâne. Ei care au adormit momiţi de îngânarea pădurei strămoşeşti amestecată cu şuerul uscat al schijei, ei care s'au jertfit în contopirea vieţei proprii cu a neamului, acei căror le-am răzimat capul în loc de cruci, de rădăcinele tari a brazilor, lor, nu le-a mai rămas nimic. Toată mângăerea li s'a dus.

Foşnetul frunzei ce li-a închis ochii în vraja cântecelor părinţilor nu se mai aude.

Pe locurile sfinte, în altarul unde vitejii s'au botezat cu sânge — forfotă lipitorile — care bat în sicrie să scoată lemnul — pentru chibzuieli trezite în ele de Satana mai marele lor.

Bietul schit! Il văd în zilele de cumpănă, cu stranele pătrunse de gloanţe, cu părinţii călugări îngenunchiaţi în gând de mântuire. Văd blândul comandant înalt ca şi bradul, — când îl priveam parcă îmi spunea bradul *„Uite copilul meu, a crescut cu mine, el mă va apăra, în el orice nădejde"*. Poruncile acelui îndrăzneţ flăcău din Hangu primite în vâjâitul frunzei de brad ne îmbătau de tămâia trecutului, înţelegeam ceeace condeiul nu va spune niciodată.

Unde e bradul pe care încrestasem numele câtorva eroi?

Cât de tainic era schitul ascuns sub aripa deasă a Măgurei, ceva ceresc avea orice călugăr.

Marele fast al bătrânilor mănăstirii era pădurea şi tăcerea ei. Azi bietul schit nu le mai are.

In câte părţi ale ţărei nu e la fel?

Aşa se duc toate, fără rost şi folos; ne desbracă alţii sufletul, de tot ce-a avut sfânt şi marinimos.

Mai este cineva dintre noi care să se teamă de mânia cerului? Atunci să se trezeaşcă!

Voi capete luminate, care vă adunaţi în divănării şi cu chibzuială dreaptă trebuie să hotărâţi leacuri pentru orice durere a ţărei, spuneţi câte fonduri credeţi destule pentru înmormântarea fratelui nostru, a codrului.

De lacrămi nu vă întreb, căci românul plânge pe plută şi plânge de mila celor doi plăvănaşi slabi, căzuţi sub greutatea butucului de brad pe povârnişul prăpastios. Şi plânge românul a cărui casă e acoperită cu ogringi şi stuf, ograda e împrejmuită cu spini, căci lemnul pentru şindrilă şi scândură îl vede de mult pornit, nu ştie de cine şi nici ştie unde...

Tot ce-i bun în grădina ţarinei lui, e deprins să ştie că într'o bună zi, pleacă? — unde...? cum...? — Dumnezeu ştie...

Noroc celor care am prins ceva din taina codrului, am gustat împărtăşania viforului sălbatec care ne-a sădit puterea răbdării, încercărei trecute. Iar grija învăţăturei copiilor de azi şi mâine în dragostea gliei mormântelor, s'o facă bărbaţii chemaţi la cârmă, aducând pozele copacilor din alte ţări, dacă li'is prea departe brazii înalţi cât cerul sub care se întind mormintele celor ce le-a dat norocul să ajungă la cârmă.

Cei care, nu suntem cârmuitori, dar pe care, ne-a cârmuit nevoia şi glonţul şi am cârmuit victoria, să plângem căci ni se înmormântează fratele, dulcele frate: *Codrul.*

Poate lacrămile noastre se vor face cândva otravă şi dihaniile ce ne sfredelesc codrii dând de ea, vor plesni în nouă ori nouăzeci şi nouă de bucăţi mai mititele decât bobu

de nisip ori decât firicelul de mac. Şi de n'om găsi vre'o altă otravă care să sleiască scorpiile, ce ne taie sub ochii noştrii fratele, să cântăm prohodul ce ni l'a lăsat poetul în profeţia lui care s'a adeverit, şi Dumnezeu să ne înveţe şi de data aceasta să ştim ce să facem. Cântă române:

„Codrul frate cu Românul,
De secure se tot pleacă,
Şi izvoarele îi seacă!

Un cavaler al ordinului *„Mihai Viteazul“*

Situaţia farmaciştilor români licenţiaţi nepatroni din Ardeal

In Ardeal şi în fosta Ungarie pe timpul regimului maghiar nu erau mai mult de 8—10 farmacişti proprietari români.

După preluarea imperiului şi alipirea Ardealului cu patria mamă, a reuşit unui mic număr de farmacişti români, cari erau pe timpul acela licenţiaţi, să obţină concesiuni de farmacie.

In modul acesta s'a putut mări numărul farmaciştilor români la vre-o 45—50, dintre cari unii la oraşe, alţii la târguşoarele din provincie.

Cea mai mare parte dintre farmaciştii români însă dintre cari unii pe timpul acela n'aveau studiile universitare terminate şi nu posedau încă diploma — din motive independente de ei, fiind 4—5 ani militari — după unificarea legei sanitare nu s'au mai putut bucura de avantagiile de cari se bucurase colegii lor, ba şi mai mult n'au putut participa nici la distribuirea concesiunilor de farmacie din anul 1921.

Cum însă o mare parte a locurilor declarate vacante în anul 1921 nu s'au distribuit, iar altele cari erau obţinute nu s'au înfiinţat, Direcţiunea Generală a Serviciului Sanitar le-a publicat din non în Monitorul Oficial din 22 August 1922, atât pe acestea cât şi alte localităţi, în care se simţea lipsa de farmacii noui. Peutru ocuparea acestor locuri vacante s'a publicat concurs prin examen în Monitorul Oficial din 1 Martie 1923, conform legei sanitare, care era să fie ţinut la 1 Mai 1923.

Acest concurs cu toate că a fost publicat în Monit. Oficial, în urma intervenţiei farmaciştilor proprietari — cari îşi credeau periclitată existenţa prin eliberarea de noui concesiuni de farmacii — a fost amânat pe timp nelimitat, iar Comisia Chimico-farmaceutică a adus hotărârea, ca până la noui dispoziţii să nu mai elibereze concesiuni decât la sate unde este medic şi nu este farmacie.

In urma unor astfel de deciziuni, aduse exclusiv pentru interesele farmaciştilor proprietari, cari în Ardeal şi azi 85—90% sunt streini, farmaciştii români cu o vechime de 10—15 ani, şi cari au adus jertfe pentru întregirea naţională, sunt lăsaţi uitărei şi expuşi — chiar de autorităţile române — să fie exploataţi dacă nu vor să moară de foame — de persoane cari sunt cu totul streine intereselor româneşti, ori forţaţi de împrejurări sunt siliţi să ia câte o concesiune de farmacie la sate, unde nu numai că nu le este asigurată existenţa, dar n'au nici posibilitatea de a contribui şi ei cu colegii din vechiul Regat la desvoltare industriei farmaceutice naţionale şi la progresarea farmaciei române; fapt care nu se va putea realiza dacă se va continua ca farmaciştii streini unguri şi evrei să monopolizeze şi de aci înainte locurile dela oraşe.

Ţinuta acestor farmacişti ardeleni de naţionalitate streină nu o demonstrează nimic mai eclatant decât faptul că farmacistul român nici nu este angajat de ei. Aşa în farmaciile particulare din Cluj nu există un singur farmacist român angajat, deşi sunt atâţia farmacişti români licenţiaţi înaintea cărora sunt preferiţi cei streini de multe ori chiar fără diplomă şi în special cei ce şi-au făcut ceva studii în Ungaria.

Asociaţia farmaciştilor patroni din Ardeal, care ar trebui să fie asociaţia farmaciştilor români din Ardealul românesc deşi are ca preşedinte un farmacist român este condusă de persoane cari nici nu posed limba română şi cari în revista de sub conducerea lor, nici măcar ordonanţele şi decretele-legi referitoare la farmacie nu văd de bine să le comunice în limba Statului.

Deşi Clujul numără astăzi aproape 120.000 locuitori şi nu are decât 14 farmacii şi deşi în anul 1921 s'au fixat cinci locuri de farmacii noui dintre cari numai pentru una s'a dat concesiune — şi aceasta încă nedeschisă — totuşi farmaciştii patroni susţin şi au influenţat chiar şi pe unele dintre autorităţi să creadă că Clujul nu mai are nevoe de înfiinţări noui de farmacii şi ca atare să suprime şi cele patru locuri vacante ce mai rămăsese din anul 1921.

Tot aşa se prezintă situaţia şi în alte oraşe mai mari din Ardeal ca: Arad, Oradea-Mare, Satu-Mare, Sighetul-Marmaţiei, Sibiu, Braşov, Timişoara, Odorhei, Zălau. Afară de acestea sunt o mulţime de localităţi centre administrative de plasă cu câte 30—50 comune cu o populaţie de 25—40 mii locuitori şi pentru cari nu s'au dat concesiuni noui de farmacie de un timp de 30—50 ani. (Ineu, Buziaşi, Pâncota, Covasna, Tinca, Salonta-Mare, Năsăud, Şimleul-Silvaniei, Seini, ş. a.).

Avân în vedere de o parte că în Ardeal sunt încă o mulţime de farmacişti români valoroşi capabili şi cu pregătiri temeinice cari ar putea contribui mult la desvoltarea industriei farmaceutice naţionale, de altă parte pentru a se putea continua opera de naţionalizare a oraşelor o datorie imperioasă a Statului ar fi ca aceste locuri vacante dela oraşe şi din centrele mai mari de clasă să le distribue în timpul cel mai scurt — ca în trecut prin concurs fără examen — şi exclusiv numai între farmaciştii români şi astfel să le dea toate posibilităţile ca elemente româneşti capabile să se desvolte în interesul comun al farmaciei române.

Mai mulţi farmacişti români licenţiaţi nepatroni

Nu s'a scandalizat Europa

— In jurul cazului Guernunt —

Am arătat la timp împrejurările în cari un anume Guernut a fost împiedecat de publicul românesc şi studenţi să ne defaime în propria noastră ţară.

In legătură cu aceasta citim în „L'action Francaise“ din 23 Iunie 1925 care apare la Paris:

„Dl Guernut secretarul Ligii drepturilor Omului“, continuând „Voiajul de studii asupra stărilor minorităţilor din România“, trebuia să ţie Sâmbăta trecută o conferinţă la Bucureşti, însă poliţia fiindu-i teamă de o manifestaţie a studenţilor, l'a rugat să renunţe. Insă dl Guernut având mâncărime de limbă, a ţinut cu orice preţ să plaseze mica sa conferinţă şi a decis ca „logoşul“ amânat să fie ţinut în acea zi.

Atât i-a trebuit; studenţii au împiedecat să vorbească pe ridicolul personaj, cântând Marseillaisa şi imnuri naţionale.

In stare mizericordioasă dl Guernut a trebuit s'o şteargă.

In aceeaşi seară s'a urcat în tren pentru Paris".

*

Tot în legătură cu acest caz, ziarele din Bucureşti au publicat această scrisoare a dlui avocat Al. Bacaloglu, acela care a ştiut să pună la punct pe nedoritul oaspe. Iată textul scrisorii:

Domnule director,

Pentrucă toate ziarele se ocupă de persoana mea din cauza chestiei Guernut, vă rog să îngăduiţi a se publica şi răspunsul meu:

Dl Guernut este reprezentantul a tot ce este antifrancez şi a venit în ţară la noi să dea mâna cu tot ce este antiromânesc. Guernut, Bloch, Cohen şi Fournier (expulsat din ţară pentru necuviinţă la adresa noastră) nu reprezintă Franţa, cum Costaforu, Clarnet, Filderman şi Cocea nu represintă România.

Sentimentele ce animă „Liga drepturilor omului" sunt cunoscute: în contra ideii de patrie, în contra religiei, contra regimului monarhic; cei ce formează această ligă sunt francmasoni (deci internaţionali), şi atei.

Guernut prin organizaţia al cărei purtător de cuvânt este, în permanenţă se slujeşte la Paris de tot ce i se trimite mai calomnios şi mai trivial la adresa ţării de către toţi streinii şi înstreinaţii din ţară.

Probe nenumărate: broşura lui Costaforu, răspândită prin intermediul Ligii din Paris în toată Franţa, întruniri la care membrii acestei Ligi distructive spun că în toate oraşele din ţara noastră se asasinează, că suntem xenofobi, că Ardealul trebue retrocedat Ungariei şi Basarabia retrocedată Sovietelor, — că numai astfel va fi linişte în acest colţ al Europei — şi calomnii nenumărate ca cele spuse de Fournier la adresa M. S. Reginei, etc.

Din păcate vedem contrariul: toate oraşele noastre sunt înstreinate şi pline de mosafiri nepoftiţi, o adevărată năvală de sute de mii de evrei-ruşi, după cum cu adevărat constată în „Universul" dl Romulus Seişanu se revarsă asupra Basarabiei şi de acolo în întreaga ţară sub protecţia U. E. R.

Aceeaşi „Ligă a drepturilor omului" a fost contra ocupărei Ruhr-ului, contra ajutorului dat de francezi Poloniei în momentul când a fost atacat de soviete şi contra creditelor ce ni s'au dat nouă de Franţa fie în bani, fie în material pentru apărarea noastră naţională.

Dl Guernut este acela care a colaborat în timpul războiului la ziarul „Bonnet Roge" (Gazeta Bucureştilor franceză) alături de Bolo Paşa împuşcat pentru trădare de patrie şi Almereyda, spionul care s'a sinucis în puşcărie.

Nu am nici un cuvânt de răspuns pentru acei ce au asistat la banchetul dlui Guernut, sunt prea cunoscuţi pentru reaua lor credinţă.

In lumina celor mai sus expuse cred că nu se va găsi nimeni în întreaga suflare românească să nu fie edificat asupra zădărnicirei conferinţei.

A. Bacaloglu
Dr. în drept, avocat

Recenzii

Factorul economic *ca determinant al războiului şi al păcii de* **Dr. P. Dedulescu**, *profesor şi avocat. — Oradea-Mare, 1925.* — Dl Dr. P. Dedulescu este cunoscut cititorilor revistei noastre din articolele publicate, articole scrise cu măestrie şi întovărăşite cu documentate argumentări. Dsa este autorul unui preţios manual de statistică generală şi demografică şi are în pregătire un tratat de finanţe.

In volumul, pe care avem plăcerea de a-l recenza în aceste rânduri, după cum arată şi titlul, dl profesor Dedulescu îşi propune să arate importanţa factorului economic, care este determinantul războiului şi al păcii. Dsa îşi împarte lucrarea conform adevărurilor ce-şi propune să demonstreze, în două părţi.

Cu documentată erudiţie şi într'un stil uşor şi colorat, autorul face o plăcută excursie în domeniul istoriei economiei politice. Arată cu bogăţie de exemple că la baza tuturor războaielor, chiar a cruciatelor a fost factorul economic, citează părerea a numeroşi autori şi-şi expune apoi la urmă concluzia sa. Tot aşa arată diferitele teorii asupra pacifismului, insistă asupra construcţiei defectuoase şi interesate a „Ligii Naţiunilor" a acestei citadele jidoveşti, cum a numit-o dl prof. A. C. Cuza, şi termină prin constatarea finală: „Când omenirea a trăit atâtea secole în război, când omenirea în prezent deşi propovădueşte pacea, cu toate acestea în realitate nu face altceva decât să se pregătească de un nou război, este posibil oare ca dintr'o dată această omenire să se transforme atât de profund, ca să înlăture definitiv războiul şi să se întroneze în schimb o pace perpetuă? *Cei ce cred această posibilitate dovedesc că nu trăesc pe acest pământ*".

Deci să ne mai slăbească „umanitariştii" noştri cu tiradele despre „pacifism" şi dezarmare, iar guvernanţii să-şi bage bine în cap că preocuparea cea mai de seamă a politicei de Stat trebue să fie întărirea armatei.

Cartea dlui Dr. Dedulescu, nu trebue să lipsească din mâna niciunui intelectual. Se poate comanda cu 55 lei dela administraţia revistei noastre.

*

Avântul Ţării. — *Campania din 1913 în Bulgaria de* **generalul I. Anastasiu.** *Cluj. — Tipografia Cartea Românească. 1925.* — In 1913, dl gen. Anastasiu, comandantul de astăzi al corpului VI. Armată T., era lt.-colonel şi comandantul reg. III. Dâmboviţa No. 22. Insemnările făcute zi de zi în campania din 1913 în Bulgaria le-a publicat acum într'un volum intitulat „Avântul Ţării" şi care este o adevărată biblie de cetit pentru înălţarea şi întărirea sufletului. Dl general Anastasiu a lăsat însemnările făcute aşa cum erau atunci sub impresia evenimentelor ce se precipitau. Scrise simplu, ostăşeşte, aceste însemnări nu trebue să lipsească din casa niciunui bun român. Ele nu interesează numai pe specialiştii militari, ci fiind amintirile unui distins ostaş şi tot atât de fin intelectual, ele interesează pe oricine are dragoste de această ţară.

Din lectura cărţii dlui general Anastasiu, încercând fiorul unei sincere emoţiuni, retrăeşti clipele de înălţătoare sărbătoare naţională a victoriei din 1913, care deşi n'a fost stropită cu sânge, va rămâne totuş o mare victorie în istoria nu numai a ţării noastre, dar în istoria generală militară. Campania din 1913 a fost totodată preludiul fericit al campaniei din 1916.

Spaţiul nu ne permite să insistăm pe larg, aşa cum merită această carte, totuş ca să ilustrăm şi prin exemple cele spuse mai sus reţinem acest pasagiu: *„24 Iunie"*. ...Seara acasă, am cea mai înălţătoare scenă: tatăl unui fost soldat al meu de or-

donanță, Oprea Lixandru, eliberat în toamna trecută, tată veteran din războiul independenții, purtând decorațiile pe pieptu-i slăbit de bătrânețe, mă chiamă afară și-mi spune:

— Să trăiți, domnule colonel, *iată-i!* Ți i-am adus pe câte șase...

— Cine sunt aceștia?

— Feciorii mei!... Asta-i artilerist, acesta a fost la cavalerie, ăsta la infanterie, s'a liberat acum trei ani... ăsta...

— Și i-ai adus pe toți?

— Păi cum. Imi pare rău că's bătrân; c'aș merge bucuros și eu. Mă-sa mai bâzâia. Ce să-i faci? Femeie slabă. Da am dat-o la o parte. Muierea tot muiere. Ce plângi? Vezi de casă. Eu cum mi-am făcut datoria? Ei să nu și-o facă pe-a lor? Au să moară. Ei! O muri, unu, doi, da' n'o să moară toți. Parcă toți câți merg la război, mor?

Ii făgăduesc să opresc unul ca ordonanță acasă, cum am drept. Bătrânul îmi mulțumește că-i fac acest bine. A doua zi însă, cel oprit ca ordonanță, nu vrea să se prezinte. Il chem. E complect echipat de luptă pentru front.

— Ce, Lixandre, nu vii la mine să rămâi acasă?

Lixandru, lasă capul în jos de rușine că-și calcă cuvântul dat aseară față și de tatăl său... apoi la hai? al meu, el ridică sus capul și răspunde:

— Dle colonel, vreau să merg cu ceilalți la război...

— Bravo Lixandre, vei merge cu noi. Du-te la compania ta și să te porți așa cum ți-e și chipul.

Cred că tot timpul cât a fost el ordonanță la mine, nu s'a dus mai repede la cazarmă, ca acum!"

Iată o pagină din cele multe ce abundă în volumul amintit și care-ar trebui să între ca bucăți de lectură în cărțile de școală.

Mai amintim, că regimentul comandat de dl general (pe atunci lt.-colonel) Anastasiu a fost cel mai bine îngrijit, a avut cei mai puțini morți și a făcut pe pământ străin, operă de muncă constructivă fiind citat prin ordin de zi.

Intr'o notiță dl general Anastasiu spune că va da la lumină cândva și memoriile dsale de ostaș.

Recomandând această carte cititorilor noștri, credem că suntem interpretul lor când rugăm pe dl general Anastasiu să-și împlinească cât mai curând promisiunea făcută.

Din ascunzișurile Reformei Agrare

Daruri naționale!

Se știe din comunicările presei de zi, că contelui Iuliu Andrássy, fost ministru de externe a Austro-Ungariei, reprezentat prin un deputat influent, i s'a dat prin Comisiile de Reformă Agrară, un plus peste prețul de expropiere legal de aproape 50 de milioane Lei pentru pădurile expropriate în parte în favorul Moților. Acest dar s'a dăruit contelui negru, celui mai jurat dușman al românilor, dar sperăm, că darul nu va rămânea definitiv fiindcă chestiunea este sub apel la Curtea de Apel din Cluj.

Mai îngrijitor și simptomatic se înfățișează darul de aproape 28 milioane, care s'a dat lui Urmanczy, ucigașul Moților dela Beliș, care a comandat arderea pe rug în toamna anului 1918 și căruia după cererea de revizuire a delegatului ministrului de Domenii și Agricultură N. Bossie i s'a dat acest surplus de aproape 28 milioane ca preț de expropiere, pe când nici delegatul Ministrului și nici alt organ al Statului chemat *nu* a făcut apel la forul competent: Curtea de Apel din Cluj.

Cum terminul nu este perimat, deoarece chestiunea stă sub revizuire la Comitetul Agrar, sperăm că avertismentul nostru va determina pe organele în drept administrative și contencioase ale Statului să înainteze fără zăbavă apelul.

E interesant să constatăm, că tot în acest masiv Urmánczy, Comisiunea județeană din Cluj, a solicitat Comitetului Agrar să scutească singura pădure bătrână de 7000 jugere încă nedevastată, în favorul societății forestieră ovrești Kalotaszegi din Călățele a baronului Groedl din care fac parte și câțiva șabesgoimi, români de obârșie.

Ne place a crede, că Comitetul Agrar dupăce va constata, că societatea a devastat 13,000 jugăre de pădure, nu va admite societății evreești scutirea și devastarea ultimei păduri bătrâne de molid, ce se află în masivul Urmánczy și se cade Moților din comunele învecinate, iar Ministrul de Domenii și Casa Pădurilor vor introduce în cele din urmă procedura de contravențiune contra societății devastatoare Kalotaszegi și a proprietarului Urmánczy, reținând suma de expropriere pentru acoperirea parțială a pagubelor.

Nota Redacției. Oricâte sentințe favorabile vor obține jidanii și jidoviții în contra Moților în chestia pădurilor, ce le aparțin prin drept istoric, orice guvern prevăzător și doritor de liniște trebue se afle că pace nu va fi, până nu se va revizui aplicarea reformei agrare în ținutul Moților.

Corespondență din Sângeorgiul român

Duminecă, 5 Iulie, s'a ținut în localitate congresul învățătorilor din județul Bistrița-Năsăud. Au participat în afară de mulți oaspeți și studenți vre-o 200 de învățători. Cine a asistat la această adunare a avut prilejul să constate munca ce depun învățătorii pentru luminarea satelor și solidaritatea mai pre sus de orice laudă, care îi leagă și îi întărește dând o pildă mântuitoare pentru toți.

In ședința de dimineață am avut plăcerea nespusă să ascultăm în cadrul programului conferința foarte interesantă a dlui învățător Iustin Sohorca asupra „propunerii muzicii în școala primară". Titlul este prea modest față de coprins: a fost, în adevăr, o expunere adânc gândită a istoriei muzicii dela începutul ei până în zilele noastre, arătând cu documente istorice faima, pe care a avut'o muzica românească la toate popoarele vecine cu noi. Ar fi păcat dacă asemenea studii, ce aduce lumini nouă și înviorătoare asupra trecutului nostru, ar rămâne numai în arhivele asociației învățătorilor „numită Mariana". Ar trebui publicat într'o revistă cu caracter cultural, spre a i se da o cât mai întinsă și meritată răspândire.

In afară de programul congresului, cu consimțământul unanim al asistenței a fost invitat să vorbească dl I. C. Cătuneanu, profesor la Universitatea din Cluj. Intr'o scurtă cuvântare dsa a arătat că cea mai grea problemă ce are neamul românesc să rezolve, dacă nu vrea să moară, după înfăptuirea unității sale politice, este chestiunea jidovească. Răsunetul ce au avut cuvintele sale în sufletul asistenții dovedește un fapt incontestabil, și anume: că pătrunde tot mai adânc conștiința despre pericolul jidovesc. Nu se poate ca această conștiință să nu se întărească într'o solidaritate tot mai puternică, din care va trebui să iasă

fără zăbavă şi acţiunea politică corespunzătoare.

După prânz congresul şi-a continuat lucrările în aceiaşi atmosferă liniştită şi plină de demnitate sub preşedinţia dlui învăţător Bochiş, care s'a distins printr'un suflet cald, o minte cumpănită şi un tact desăvârşit. Am avut ocazia să ascultăm în cadrul programului şi conferinţa tânărului învăţător Iuliu Şuteu într'o spinoasă chestiune de pedagogie arătând o deosebită înclinare spre cercetări aprofundate, care străduinţă înseamnă o temeinică promisiune că dsa va ajunge un specialist în această materie.

Dela congresul ţinut toată lumea a plecat mulţumită şi cu frumoase speranţe îndreptăţite pentru viitor, numai o categorie de oameni se vor fi înăcrit şi mai mult în sufletul lor hain şi etern strein, văzând aşa impunătoare manifestaţie de solidaritate românească; aceştia sunt jidanii, cari frequentează băile, refăcându-şi sănătatea din bunurile cu care Dumnezeu a înzestrat localitatea Sângeorgiul nostru românesc iar în loc de recunoştinţă cultivând în taină aceiaşi ură talmudică în contra poporului ce îi dă o găzduire nemeritată.

Un conflict între unguri şi evrei

— Scrisoarea preotului Ludovic Kovacs — Se redeschide echivocul jidanilor români maghiari

In coloanele acestei reviste ne-am mai ocupat cu influenţa nefastă pe pe care au exercitat-o jidanii în fosta Ungarie, pe urma cărei influenţe au avut de suferit din greu şi românii. Sub stăpânire românească jidanii vor să tragă profituri din ambele părţi. Ei se declară că sunt *evrei* de naţionalitate, *maghiari* după limbă şi *români* după cetăţenie. După cum bate vântul ei sunt aşa dar evrei-români-maghiari.

La Lugoj apare o publicaţie intitulată „Magyar Kisebbség“ (Minoritatea maghiară) care face o deosebită curte jidanilor, ca să-i atragă în rândurile partidului maghiar. Această politică a ridicat protestul indignat al unui preot romano-catolic, Ludovic Kovacs din Lăpuşul românesc, care într'o *„scrisoare particulară“* către dl dr. Iakabffy, directorul lui Magyar Kisebbsèg“ şi vicepreşedinte bănăţean al partidului maghiar, îl anunţă că nu-i mai abonează revista deoarece *„ea dă tot mai mult teren străduinţei de-a câştiga pe evrei ca tovarăşi de arme în lupta minorităţii maghiare“*. Era o scrisoare pe şleau, cum poate fi una nedestinată publicităţii, sentimentală şi plină de tâlcul unui întreg veac din istoria maghiară. Şi scria în ea preotul din Lăpuş, că „grozava catastrofă a naţiunei noastre (maghiare) au pricinuit-o două greşeli fatale: alipirea la duşmanii noştri stravechi, la Habsburgi, şi *răsfăţarea celor mai noui, a evreilor“*. Spune apoi, că istoria ungară a veacului trecut a avut în cei doi mari unguri, Széchenyi şi Kossuth numai jumătăţi de oameni politici: Széchenyi a fost habsburgist şi antisemit, Kossuth antidinastic şi filosemit. „Dacă conştiinţa acestor două adevăruri *(că trebuia rupt şi cu Habsburgii şr cu răsfăţul evreilor)* devenia o convingere puternică a unui mare om al nostru şi dacă acela putea să adune naţiunea într'o credinţă a acestor două adevăruri — astăzi am fi popor liber şi poate chiar dacă n'am avea atâtea fabrici dar am avea o mică industrie înfloritoare, n'am avea atâţia unguri emigraţi şi forţa economică ce se aduna în ţară, ar fi a noastră şi nu a evreilor.

„Tristul învăţ din trecut — scrie dl Kovacs — ar fi să fie deci aceasta, că *viaţa noastră de minoritate încă trebue să pornească pe o bază absolut maghiară şi nu pe aceea a „limbii maghiare“*. Românii, slovacii, sârbii, s'au organizat fără evrei, când erau în minoritate. Nouă nu ne este îngăduit să ne arătăm mai slabi şi mai puţin naţionali. Atracţia noastră către evrei ne face ridicoli în faţa naţiunii dominante, doar şi ea ştie, ce datorăm evreilor, căci şi-au bătut şi până acum joc de evreizarea literaturii şi vieţii noastre economice — iar de altă parte naţiunea dominantă va vedea în acesta o slăbiciune a noastră, şi ne va lua cu atât mai puţin în seamă, şi în sfârşit, *prin aceasta, dăm dreptate acuzaţiei că suntem bolşevici, deoarece concepţiile de bolşevic şi evreu au devenit sinonime“*.

Scrisoarea se întreabă, dacă trebue supusă minoritatea maghiară acestei acuzaţii, numai de dragul banului evreesc, atunci când se ştie că evreii zişi unguri nu sacrifică nimic pentru cultura despre care susţin că este şi a lor. Şi se încheie această simţită scrisoare, cu următoarele desperate rânduri:

„Dacă este atât de slabă cauza noastră, dacă numai cu ei îi putem da avânt, atunci numai lupt pentru ea. Stăpânirea românească, chiar dacă este amară, este cel puţin firească şi inteligibilă. De ei, (de români) sau cel puţin de o parte a lor, *ne leagă acea comunitate de concepţii, pe care nu o odraslă evreească, ci un fiu al lui Dumnezeu a dat-o omenirii“*.

Scrisoarea preotului Kovàcs a produs o enormă senzaţie şi-a fost viu comentată în presa maghiară, care ca orice presă, este acaparată de jidani. Prin ea s'a deschis procesul dintre ungurii conştienţi şi paraziţii cari îi exploatează, măgulindu-le anumite sentimente.

Vor şti maghiarii să urmeze sfaturile preotului Kovàcs?

Demascarea presei maghiare jidoveşti din Ardeal

Procesul dintre „Gyilkos“ şi „Brassói Lapok“

La Braşov apare cel mai şovinist şi mai iredentist ziar maghiar, ziarul jidanilor Kahane şi Grünfeld paraziţi ai presei de talia lui Rosenthal, Honigman şi ceilalţi din Bucureşti. „Brassói Lapok“, ziarul acestor tejghetari ordinari fusese acuzat de dl Györi redactorul revistei „Gyilkos“ din Cluj, că a primit subvenţii şi dela guvernul maghiar şi dela guvernul Brătianu; că a primit dela Budapesta, ca subvenţie materială, o maşină rotativă, pe care guvernul liberal a scutit-o de taxele vamale, şi că în schimbul acestor subvenţii ziarul „Brassói Lapok“ face adevărată propagandă horthistă în România.

Date fiind aceste grave acuzaţiuni, Kahane şi Grünfeld au dat în judecată revista „Gyilkos“. Procesul era aşteptat cu o nerăbdare explicabilă, mai ales că nu este cetăţean în Ardeal, care să nu cunoască activita-

tea antiromânească a ziarului celor doi negustori. Ca să nu vorbim despre zilnicele critici tendenţioase ce le face regimului românesc şi despre articolele de propagandă purhothistă, de asemenea cotidiane, vom aminti numai că acest ziar a fost singurul din România, care a cerut plebiscitul pentru Basarabia, aceasta tocmai pe timpul conferinţei ruso-române dela Viena, şi că a fost cel care-a organizat printr'o campanie cotidiană de mai multe săptămâni, într'un mod care a provocat stupefacţie generală, adunarea de astă toamnă a partidului maghiar, devenită faimoasă prin alianţa cu comuniştii, ce voiau să o impună populaţiei maghiare din Ardeal.

In dezbaterile dela proces martorii dlui Györi au dovedit concludent, că ziarul negustorilor de opinie dela Braşov menţin legături periculoase cu guvernul maghiar.

Martorul Andrei Kiss, fost redactor al ziarului braşovean a depus sub jurământ, că la „Brassói Lapok" este cuvânt de ordine, să nu se scrie decât favorabil ebrediştilor. Martorul a venit în România acum patru ani, dela Budapesta unde lucrase la Biroul presei din Ministerul de interne.

Dânsul a declarat, că Agenţia telegrafică maghiară a înfiinţat o sucursală, cunoscută Donaupost, alias Dunaposta, a cărei menire era să aprovizioneze presa maghiară din statele succesoare cu ştiri şi articole de propagandă horthystă. Ori, acest serviciu trimitea lui „Brassói Lapok", material special pe care nici o altă gazetă nu l-ar fi publicat.

Martorul Ferenczy, fost redactor la ziarul „Brasséi Lapok", a făcut declaraţiuni similare.

Martorii citaţi au produs dovezi pozitive, că „Brassói Lapok" primea subvenţii materiale dela Budapesta, şi că a luat subvenţii şi dela liberali, pe care i-a păcălit, punându-se în slujba horthyştilor.

Procurorul, care la începutul dezbaterilor îşi însuşise pâra făcută de „Brassói Lapok", a declinat aceasta la sfârşit, şi a cerut amânarea procesului, pentru ca să facă acţiune de dare în judecată şi de arestare a editorilor dela Braşov, Grünfeld şi Kahane. Tribunalul s'a opus, arătând că procurorul poate face aceasta după aducerea sentinţei. Apoi, tribunalul a depus sentinţa, hotărând că primeşte ca pozitive depoziţiunile ce s'au făcut împotriva lui „Brassói Lapok". Dl Ştefan Györi Illés a fost absolvit de sub acuzaţia de calomnie şi i s'a hotărât o desdăunare de 50.000 lei. Procurorul a deschis acţiune pentru trădare împotriva dlor Kahane-Grünfeld. Avocatul acestora, la rândul său, a făcut recurs împotriva sentinţei tribunalului.

Este o bună lecţie aceasta pentru guvernanţii ţării, cari nu vor să înţeleagă adevărul denunţărilor pe cari noi le facem sistematic în contra presei jidoveşti. Socotim că cel puţin astădată vor lua măsurile ce sunt strict necesare.

INFORMAŢIUNI

Marţi 7 cor. au început la Iaşi lucrările de săpătură a căminului cultural-creştin din localitate.

S'a oficiat un serviciu religios, iar apoi studenţii s'au pus la lucru. Intreaga clădire va fi lucrată numai de studenţi sub direcţiunea d-lor arhitecţi Mironescu, Ribaloki şi **inginer Bejan.**

Locul a fost donat la Râpa Galbenă de către dl inginer Bejan. Dl general Hanzu, comandantul şcoalei de cavalerie din Sibiu şi dl Scarlat Rosetti au donat 100 mii lei din moştenirea răposatei prinţese Moruzi.

In legătură cu mersul lucrărilor suntem informaţi că studenţi transportă cele 260.000 de cărămizi, făcute de ei la Ungheni, căile ferate acordând 75% reducere pentru transport. Diferite fabrici au acordat deasemenea material şi s'a trimes în urmă şi din partea Românilor din America colecte pentru ridicarea acestui cămin care va fi viitoarea cetăţue a culturii româneşti.

Anunţând acestea facem un călduros apel către publicul ardelean şi mai ales către Băncile româneşti din Ardeal şi către toate întreprinderile româneşti în general să trimită „Căminului Creştin" din Iaşi ajutoarele lor, fie în bani, fie în materiale de construcţie.

*

Exemplele conving. Cu prilejul congresului medicilor ţinut la începutul lunii la Iaşi, cinci medici ardeleni, ale căror nume nu suntem autorizaţi să le publicăm, au vizitat Basarabia. Cele văzute în Basarabia şi mai ales propaganga electorală deşănţată făcută la Chişinău, în care tonul l-au dat jidanii a făcut pe cei cinci medici români *„cu lacrimi în ochi să jure că vor lupta pentru cauza naţională creştină.*

Am sfătui şi pe prietenii noştri, cari mai au pic de îndoială în sufletul lor să facă drumul făcut de cei cinci medici români şi se vor întoarce complect convinşi „pe calea adevărului".

*

In atenţia cetitorilor. Dl prof. dr P. Dedulescu, autorul lucrării despre care vorbim în altă parte, a avut bunăvoinţa să pună la dispoziţia revistei noastre un număr de exemplare din acea lucrare, dăruind 50% din încasări fondului de apariţie al revistei. Indemnăm pe cetitorii noştri să comande dela Administraţia revistei, lucrarea dlui prof. Dedulescu, ajutând astfel şi revista.

*

„Cine ajută pe jidani". In legătură cu notiţa intitulată astfel din numărul trecut al revistei primim dela Casa cercuală a asigurărilor sociale, următoarele rânduri de complectare: „La Casa cercuală din Cluj, se găsesc toate evidenţele asupra muncitorilor de pe teritoriul ei, începând cu anul 1908. Certificatul dela dosarul Nr. 1886/1925, eliberat muncitorului Frenkel Hermann a fost dat în baza datelor aflate la dosarul evidenţei No. 2243, din care reese, că numitul a fost ţinut în evidenţă din anul 1916, ca muncitor la Intreprinderea „Kalotaszegi" din Belis. Toate aceste date sunt controlabile şi le punem la dispoziţie pentru a Vă convinge personal de adevăr.

Noi eliberăm certificate membrilor Casei pentru a se servi de ele la alte Case Cercuale şi nu pentru obţinere de cetăţenie, *precum susnumitul s'a folosit".*

*

Sistemul jidovesc. Aflăm că un anume Maximilian Klein din Oradea-Mare, cere autorităţilor militare dela Bucureşti să permită reînscrie-

rea în listele de recrutare a câtorva mii de tineri jidani, cari chipurile „ar fi fost omişi". Noi ştim însă despre ce e vorba, după cum ştie şi sfătosul jidan M. Klein. Aceşti jidani la prima înscriere au declarat că renunţă la cetăţenia română ca să nu facă armată. Acum i-a apucat, mă rog, „iubirea de patrie" şi vor să facă armata, ceeace cu alte cuvinte înseamnă că vor să devină cetăţeni români. Atragem atenţia autorităţilor militare să fie cu ochii în patru şi să nu ne fericească ţara cu încă câteva mii de cetăţeni, proşti militari şi candidaţi la dezertare în timp de război.

*

Veşti bune. Primim dela harnicul comerciant şi prieten al revistei noastre, Ioan Giuca, din Ticvaniul Mic (Banat) următoarele şire: In ziua de 5 Iulie împreună cu învăţătorul Liviu Cotârlă am invitat trei profesori dela Liceul „Gen. Drăgălina" din Oraviţa pentru organizarea la noi în comună a *L. A. N. C.* La apel au răspuns un număr de 40 tineri şi am pus bazele unei organizaţii Naţionale Creştine şi noi bănăţenii.

La 20 Iulie vom avea fericirea ca şi noi bănăţenii să vedem pe eroul studenţimii C. Z. Codreanu la Oraviţa.

*

Necrolog. A încetat din viaţă în ziua de 6 Iulie Dimitrie Preda, fostul paginator al revistei noastre şi un distins pricepător al technicei tipografice. Defunctul moare tânăr, în etate de numai 30 ani şi lasă unanime regrete.

*

Moriţ face muzică. In curtea unde locueşte un redactor al revistei noastre locueşte şi un biet jidan numit Moriţ, vânzător la o prăvălie din oraş. In capul lui Moriţ a intrat ideia, că dacă se apucă de muzică poate să devină „dija" artist. Ghinionul lui însă că e complet lipsit de talent şi de ureche muzicală. Totuş ţine „cu orice preţ" şi cu o tenacitate specific jidovească să facă exerciţii la un pian hodorogit şi dezacordat, exasperând locatarii din curte. Cu toate insistenţele depuse pe lângă el să lase această „nobilă pasiune", Moriţ nu vrea să cedeze în ruptul capului. De multe ori ţi-e mai mare mila să-l vezi asudând, şcolar bătrân cum e, cu mânile anchilozate de vânzarea pânzei cu metrul, mişcându-şi degetele cu obositoare casnă pe clapele îndărătnice ale bătrânului instrument.

Moriţ vrea însă să facă muzică. Şi Moriţ face muzică...

*

„Ain wundărrabinăr". Sunt câteva familii de rabini, cari sunt consideraţi ca „wunderrabiner"-i adică făcători de minuni. Imorali cum sunt în afaceri, jidanii au aceiaş imoralitate şi în religie. Câteodată însă, cum înşeală şi ei pe toţi, sunt şi ei înşelaţi. Rabinii făcători de minuni sunt de obicei nişte excroci ordinari. Aşa este rabinul Zamwel Brandwein, fiul rabinului din Herţa, care a excrocat pe soţii Kahane din Bucureşti.

El spunea lui Kahane şi surorilor lui că are de gând să-i facă fericiţi şi milioanele vor curge în buzunarele lor.

Mai întâi i-a dat lui Kahane un pumn de iarbă uscată să o poarte în ghete, spunând că o să vadă peste câteva zile cum o să vină clienţii în prăvălia lui. Iarba e miraculoasă şi are puterea de a atrage clientela în prăvălie.

După câteva zile i-a dat un săculeţ mic cu pământ din cimitir cusut pe o panglică ca să-l poarte în formă de brăţară căci aduce noroc.

Apoi i-a dat o bucată de pâine uscată de 6 luni, cu o inscripţie bizară, bună de ţinut în casă pentru fericire, altă dată o cârpă cu miere ca tot anul să fie dulce.

Cel mai nostim talisman dat de exroc lui Kahane e o sfoară de vre-o 30 cm. care urma să-i aducă noroc în afaceri. Această sfoară are vre-o 40 de noduri şi în fiecare nod are înfipt câte un ac cu gămălie. Talismanul trebuia purtat la piept ca să alunge duşmanii.

I-a mai dat apoi o sticluţă cu apă „chioară" bună contra bolilor şi o ulcică cu 100 boabe de fasole acoperite cu pâine.

Cu această ulcică Kahane se ducea în fiecare noapte la orele 12 la cişmea şi o umplea cu apă, ca să i se umple şi lui buzunarele cu milioane. De fiecare ac rabinul i-a spus că va încasa câte un milion şi cum curge apa în ulcică aşa vor curge şi clienţii cu afaceri de milioane.

In felul acesta a extorcat bani dela numeroase persoane. Dat pe mâna Parchetului şi arestat, *Brandwein a susţinut sus şi tare, că ceeace a făcut, adică dând clientelei sale diferite talismane făcătoare de minuni este în conformitate, cu Talmudul care permite rabinilor să procedeze în modul acesta cinstit cu drept credincioşii de rit mozaic.*

Pe de altă parte, aflăm însă că Brandwein avea şi complici cari îl ajutau să-şi găsească clienţi pentru a le face... de dragoste.

Unei femei i-a făcut fermece spre a împiedeca pe soţul ei să divorţeze.

Rabinul este bine cunoscut şi în Bucovina, unde a avut o chestiune foarte urâtă la parchet. Nu ştim dacă dosarul lui Nr. 798 N. R. L. e închis, sau nu.

El era urmărit pentru practicarea de medicină în mod ilegal, mărturie falsă şi ameninţarea cu moartea a avocatului Glaubach, apărătorul soţiei lui Brandwein cu care este în divorţ.

Ceeace complică însă lucrurile şi dovedeşte odată mai mult că jidanii cu religia lor sunt un al doilea Stat în România, este faptul că Parchetul a admis punctul de vedere al rabinului şi l-a pus în libertate.

*

O manevră jidovească menită să păgubească puţinii negustori creştini din Cluj. Primăria din oraşul nostru a avut buna idee, pornită din suflet românesc, să construiască lângă Poştă o clădire împărţită în prăvălii ce s'au închiriat comercianţilor români. Jidanii, ca să păgubească pe români, au oferit preţuri prea mari, aşa încât Primăria să ia acele oferte drept minimul de chirie ce trebuia pretins negustorilor români. Aceştia plătind chiria, ridicată în mod artificial şi perfid prin concurenţa jidovească, fac aşa sacrificii încât le va fi foarte greu să se menţină lungă vreme în prăvăliile ocupate. De aceia rugăm Onor. Primărie să dejoace planul jidovesc, să reducă chiriile cerute spre a da putinţa negustorilor români să se afirme statornic şi ei pe piaţa Clujului.

*

Reclamă şi înşelătorie jidovească. De curând a apărut cartea jidovului dr Filderman intitulată *„Adevărul asupra problemei evreeşti din România"*, pe care autorul, cu spiritul de reclamă şi falşificare înăscut rasei lui, a trimes'o la toţi magistraţii, la toţi şefii de regiment la toţi parlamentarii şi înalţii funcţionari ai Statului. Cu această expediţie pe o scară întinsă jidanul a urmărit un scop bine determinat. Acela de a induce în eroare prin date false, prin sofisme, prin tăinuirea sau mistificarea adevărului, toate acele persoane de bună credinţă cari nu au avut timpul să se ocupe în fond cu problema jidovească şi deci nu au putinţa să respingă dela

început neadevărurile debitate de autorul semit. Este ştiut că atunci când evreul are un interes de apărat, lucrează cu cea mai desăvârşitoarea credinţă spre a susţine teza ce-i convine. Cine voeşte să se convingă despre faptul că dl Filderman mistifică adevărul, nu are decât să citească 3- 4 articole apărute în ziarul „Universul“ în cursul lunei Iunie anul curent, unde direcţia acestui jurnal naţionalist şi destul de curat se răstoarnă toate afirmaţiunile făcute în pomenita carte şi desvălue la fiecare pas reaua credinţă semită. In zadar, dle jidan, încerci să induci în eroare lumea cinstită şi desinteresată dela noi. Te cunoaştem în destul pentru ca minciuna tipărită să fie respinsă cu dispreţ.

*

Sunt oameni lipsiţi de cel mai elementar bun simţ şi cari nu vor să înţeleagă că noi facem sacrificii atunci când tipărim această revistă. Aceşti oameni, după ce au primit toate numerile apărute până acum refuză plata abonamentului. Le facem cunoscut că vom fi nevoiţi să luăm măsuri de constrângere contra lor. Incepând cu numărul viitor vom publica numele acestora şi apoi îi vom da în judecată.

*

Petrecere în Şimleul Silvaniei. Duminică 26 Iulie 1925 va avea loc o petrecere de vară precedată de un matineu artistic literar în Şimleul Silvaniei sub patronajul dlui profesor universitar I. C. Cătuneanu, aranjată fiind de soc. culturală „Sălăgeana“.

*

Pentru pădurile ţării. In acest număr cititorii vor găsi patru articole închinate pădurilor ţării. Pădurilor, cari se pierd din îndolenţa criminală a românilor inconştienţi. Socotim că nu vom fi spus niciodată prea mult în jurul acestei mari probleme şi rugăm pe toţi aceia cari cunosc abuzuri şi nedreptăţi să ne comunice de urgenţă.

*

O veste bună. Bucureştenii, cotropiţi de jidani, scoşi de aceşti mosafiri nepoftiţi din casele lor şi trimeşi la mahalale sau în provincie zăpăciţi în vâltoarea cosmopolită după goana aurului deţinut de semiţi, au început în fine să dea semne că se vor deştepta cum trebue: primul semn este acela că din faimoasa carte a lui Arhibald titulată *Anumita presă* nu a mai rămas, după 3 luni dela apariţie, nici un exemplar. Autorul are datoria să scoata fără întârziere ediţia II.

*

Câteva date. La liceul de fete „Mihail Cogălniceanu“ din Iaşi în anul acesta (1925) sunt 20 absolvente din care 16 jidance şi 4 românce. Din aceste 4 românce numai 1 s'a prezentat la examenul de bacalaureat cu cele 16 jidance, celelalte 3 neputându-se prezenta din cauză că nu au avut cu ce plăti taxa de examen.

*

La Universitatea din Iaşi la facultatea de medicină şi-au luat doctoratul în anul 1925: 23 de candidaţi din cari 6 creştini şi 17 jidani. (Dnii dr. Slătineanu, Parhon, Ştefănescu-Galaţi (trimis în judecată pentru luare de mită cu ordonanţa definitivă No. 81 din Noembrie 1924) şi comp. şi-au frecat mâlnele de bucurie).

Care mai este naivul sau inconştientul care nu crede că cultura este în funcţiune de buna stare materială. „Cine stăpâneşte bogăţia ţărei, stăpâneşte cultura, cine stăpâneşte cultura, stăpâneşte ţara“. Gândiţi-vă şi vă veţi îngrozi.

*

Manuscrisele şi toate chestiunile privind redacţia se vor adresa secretarului de redacţie: Ioan Istrate, str. Regele Ferdinand 37. Chestiunile privind administraţia revistei se vor adresa dlui Simeon Mitea, str. Bob No. 7. Atragem atenţia să nu se facă nici un fel de plată, decât contra chitanţă semnată de dl Mitea.

*

— Pentru membrii propagandişti. *Reamintim încă odată membrilor propagandişti că prima lor îndatorire este să ne trimită corespondenţe şi dări de seamă asupra celor ce se petrec în localitatea lor. Materialul sistematic pentru propagandă este în pregătire şi deabia în luna August vom putea să-l trimitem membrilor propagandişti. Până atunci fiecare va pregăti terenul pentru constituirea organizaţiilor naţionale creştine. Membrii propagandişti vor lua contact cu intelectualii şi fruntaşii satelor şi le vor explica rostul luptii pe care o ducem cu toţii. Vor cere broşuri de propagandă din cele pe cari le anunţăm în revistă şi în limita posibilităţilor vor fi satisfăcuţi. Fiecare membru propagandist trebue să fie conştient de sarcina grea ce şi-a luat şi să aibă ambiţia de-a o duce cu bine până la capăt. Corespondenţa se va trimite numai pe adresa: Dr. I. Istrate, Calea Regele Ferdinand 37, Cluj.*

*

— Preţuri fixe sau neruşinare jidovească. E într'adevăr un procedeu civilizat a lucra în comerţ cu preţuri fixe, preţuri stabilite după anumite norme bine determinate în interesul social. Indată ce ne-am abătut dela legile economice, cari conduc la determinarea cinstită a preţului de vânzare al unei mărfi, însemnează, că am făcut o gheşeftărie — putem să-i zicem — jidovească.

Şi într'adevăr, în comerţul nostru — nu-l putem numi românesc — astfel de abateri sunt ceva fără nici o importanţă. Preţurile fixe la noi sunt o neruşinare jidovească! Normele după cari se conduc jidanii noştri la stabilirea „preţurilor fixe“ numai ei le pot şti. Noi le putem deduce când avem nefericirea să cumpărăm ceva dela ei.

Am avut ocazia să aud vorbindu-se despre cazuri, în cari după puţină târguială s'au putut obţine reduceri enorme din aşa zisele „preţuri fixe“, chiar şi la cumpărături mai mici. Am fost martor la cazuri în cari indivizii „plini de pistrui“ au acordat reduceri de peste 30 %, vorba lor, în mod „excepţional“... Şi aceasta dupăce spusese acel individ, cu un zimbet forţat, că „mo rog, la noi sunt preţuri fixe“...

Adică s'au acordat peste trei zeci la sută reducere din „preţurile fixe“! Şi cred, că nimeni nu poate presupune, că vânzătorul nostru nu şi-a scos beneficiile meritate şi altele nemeritate, chiar şi din vânzarea cu reducerea făcută. Cele 30% n'ar fi fost decât bani storşi de pe spatele bietului consumator, prin mijloacele antisociale folosite de neruşinatul negustor.

E de prisos, cred, să mai răspund acum la întrebarea: cari sunt normele după cari se conduc jidanii noştri la stabilirea „preţurilor fixe“. Oricine are posibilitatea să vadă în modul cel mai clar, că dupăce e foarte limitat numărul consumatorilor cari nu se jenează să se târgue chiar şi la cumpărarea de obiecte mărunte, cu nemiluita intră câştigurile nemuncite în umflatele pungi ale jidanilor. *Al. Tr. Bărbat,* student.